

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.503.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravišтво: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 120.

Jedro kmetijskega vprašanja.

Pretekli teden se je vršila v Novem sadu glavna skupščina Zveze srbskih kmetijskih zadrug, ki je bilo na njej zbranih po svojih zastopnikih 350 zadrug. Sprejeti so bili sklepi, ki zahtevajo, naj se vprašanje olajševanja kmetijskih dolgov reši na pravilen način. Dalje mora država skrbeti za to, da se dosedanje kričeče nesorazmerje med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov odstrani. Kar se tiče davčne obremenitve, naj se zniža v skladnosti s plačilno zmožnostjo kmetov.

Mi bi danes radi obrnili pozornost na drugo točko v novosadski resoluciji, in to je, strašna nizkost cen kmetijskih pridelkov. O 1. točki, to je, o olajševanju kmetijskih dolgov se danes veliko, že preveliko govori, toda malo, boljše rečeno, nič ne stori.

Vse tri točke novosadske resolucije so v vzročni zvezi med seboj: 2. in 3. točka je vzrok 1., to je naraščanja kmetijskih dolgov, ki naj bi se sedaj na katerikoli način olajšali.

Cene kmetijskih pridelkov: tukaj je korenina vsega zlega. Ako bi kmetijski pridelki imeli primerno ceno, bi kmetje lahko plačevali davke in dajatve ter zmagovali vse druge stroške, se torej ne bi bili tako zadolžili, kakor so se v resnici. Gre torej predvsem za povzdigo cen kmetijskih pridelkov na primerno višino, pod katero ne bi smeli pasti, da s padajočo ceno pridelkov ne propade kmetijska posest sama. Tu je danes jedro kmetijskega vprašanja. Zato tudi novosadska resolucija v 2. točki poziva vlado, naj skrbi za to, da se kričeče nesorazmerje med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov odstrani.

Da je poglavitno vprašanje, kako oskrbeti kmetu možnost prodaje kmetijskih pridelkov po primerni ceni, je tudi priznala konferenca v Stresi v Gornji Italiji, ki je zborovala ta mesec ter končala svoje seje v torek preteklega tedna. Tamkaj so bili zbrani zastopniki velesil, pa tudi manjših in malih držav srednje in vzhodne Evrope, da so se posvetovali med seboj, kako bi se manjšim srednje- in vzhodnoevropskim državam, ki so po veliki večini poljedelske, v gospodarskem in finančnem oziru pomagalo. Soglasno se je priznalo, da je jedro vsega vprašanja povrednotenje kmetijskih pridelkov teh držav. Kako pa naj bi se dosegla

možnost obširnejše prodaje kmetijskih pridelkov po višjih cenah, o tem se države niso zedinile. Velike države bi namreč morale seči v žep ter manjšim državam finančno pomagati, pri žepu pa se v mednarodnem in meddržavnem razmerju neha ljubezen do bližnjega.

Je torej dolžnost poljedelskih držav samih, da poskrbijo za povrednotenje kmetijskih pridelkov svojih državljanov. To je nujnost, ki vedno bolj močno trka na vrata. Od meseca do meseca, od tedna do tedna, da od dneva do dneva padajo cene kmetijskim pridelkom. Živina ima tako nizko ceno, da se kmetje nekako sramujejo to glasno povedati. Kaj še le bo pozimi in spomladi, ko se bodo pokazali nasledki letošnjih prav slabe letine krme in otave? Sadje ima ceno 1 Din do pol Din in še manje za 1 kg. Kakšna pa bo cena letošnjemu vinskemu moštu? Iz Haloz smo dobili poročilo, da je v nekaterih krajih dal neki kupec oznaniti, da plača za 1 liter mošta-portugizca 1 Din, ako mu ga pošljejo v mesto. Za drugi mošt pa se obeta cena 60 in 50 par. V nekem drugem mestu so vinski trgovci sklenili, da bodo za letošnji mošt plačevali za 1 liter samo 60 par pri 16% sladkorja.

Če se proti tem cenam postavijo cene industrijskih izdelkov in sploh vsega, kar mora kmet kupiti, se pojavi tisti vir, iz katerega izvira za kmeta propadanje in zadolževanje. Tu mora oblast zastaviti svojo akcijo (dejavnost). Ta vir je treba zamasiti. Oblast bi tudi ne

smela prezreti, kako se podražijo kmetijski pridelki, čim pridejo v druge roke. Cena živini skrajno nizka, cena mesa pa previsoka. Ali ne bi mogla oblast to nesorazmerje ublažiti? Da ima mesar svoj zaslužek, je prav, da pa ima čezmeren dobiček, ni prav. Cena vina je nizka, po gostilnah pa se vino prodaja po previsokih cenah. Vinski trgovci in prekupci, ki bodo izrabljali skrajno slab položaj vinogradnikov ter požalostno — za vinogradnika žalostno — nizkih cenah kupovali letošnji vinski mošt, bodo potem z velikim dobičkom prodajali vino. Kdo bo nadzoroval ta preveliki dobiček, to nesorazmerje med nakupovalno in prodajalno ceno?

Novosadska resolucija Zveze srbskih kmetijskih zadrug je dobro storila, ko je opozorila državo na kričeče nesorazmerje med cenami kmetijskih pridelkov in cenami vsega, kar mora kmet kupovati. Vprašanje olajševanja kmetijskih dolgov je važna zadeva, mimo katere se ne more iti. Korenina zla, ki danes tlači kmeta, pa je brezvrednost kmetijskih pridelkov, ki je v kričečem nesorazmerju s cenami vsega, kar mora kmet kupiti, in tudi z višino davkov in dajatev. Povrednotenje kmetijskih pridelkov je torej prvo vprašanje. Kmet nima organizacij, kakor jih imajo drugi stanovci, da bi branile njegove življenjske interese. Na pomoč mu mora priti država in njena oblast, da zaustavi ta pogubni tok ter kmeta, ki je steber države, reši še večjega in usodnejšega propadanja.

Odkritelj povzročitelja malarije, Anglež Ronald Ross, je umrl v starosti 75 let.

IZ RAZNIH DRŽAV

Čehoslovaški vladi proti kriza. Čehoslovaška vlada je prisiljena, da zniža uradniške plače. Nobena stranka pa ne mara prevzeti pred volilci odgovornosti za ta korak in radi tega je na vidiku uradniška vlada.

Nenadoma je odstopila dne 21. septembra madžarska Karolyjeva vlada, ki je na krmlu od avgusta leta 1931. Karoly je podal dvačrat ostavko, ki pa ni bila sprejeta od regenta Horthyja. Tokratno vladno krizo je povzročil odpor kmetijcev v vladni stranki, ki zahtevajo znižanje obrestne mere in olajšanje plačevanja kmetijskih dolgov. Ker je Karoly zavlačeval izpolnitev obljub, danih kmetijcem, se je začela naglo ši-

riti samostojna kmetijska stranka, katero organizira opozicionalec Gaal.

Zveza narodov. Svet Zveze narodov je v petek, 23. septembra, začel v Ženevi svoje 68. zasedanje, ki mu predseduje irski ministrski predsednik de Valera. Gospodarska kriza se čuti tudi pri financah Zveze narodov. Kakor se je pritoževal vrhovni tajnik Drummond, prihajajo prispevki posameznih držav, ki so članice Zveze narodov, jako neredno.

Razorožitvena konferenca. Nemška vlada je zaključila, da se Nemčija ne bo več udeleževala razprav razorožitvene konference. Ta sklep je v svetovni javnosti napravil jako neugoden vtis. Papen-Schleicherjeva vlada je uvidela, da se je s tem sklepom zaletela. Da bi neugoden vtis popravila, skuša sedaj na kolikor toliko lep način priti na konferenco. Nemški zunanji minister Neurath, ki sedaj biva v Ženevi, se je na razne strani, zlasti na španskega odposlanca Madariaga, obrnil s prošnjo za posredovanje.

Tudi angleški vladi napovedujejo konec. Liberalni ministri, zagovorniki svobodne trgovine, hočejo odstopiti. V nekem volilnem govoru je Lloyd George zelo ostro napadel zunanjo politiko angleške vlade in rekel, da je ta politika dovedla do tega, da ima Anglija danes proti sebi tri najmočnejše vele-sile: Nemčijo, Rusijo in Italijo. Na angleški strani je edinole Francija, ki je danes najbolj militaristična država na celim svetu. Nato je Lloyd George očital vladi, da je uvedba zaščitnih carin nasprotna izven strankarskemu značaju. Edini »takozvani uspeh« današnje vladne politike je ta, da je v Angliji 400.000 brezposelnih več, kakor pa jih je bilo onega dne, ko je prišla na oblast sedanja vlada.

Svobodomiselstvo v Španiji ne more umiriti svojega za »svobodo« zavzetega srca. Vedno znova se zaganja proti Cerkvi in duhovništvu. Takšni slučajji se dogajajo vsak dan. Kdor bi hotel opisati vse, bi moral napolniti cele knjige. Samo nekaj cvetic iz vrta španskih liberalcev in socialistov! V mestu Alicante je bila navada, da so opravljali devetdnevno na čast sv. Magdaleni. Ob koncu devetdnevne so podoba Marije Magdalene iz cerkve sv. Petra prenesli v slovesni procesiji ob veliki udeležbi ljudstva v njeno cerkev v gradu La Mola. Letos je župan sporočil župniku, da se on ne sme udeležiti te procesije, češ, da socialisti tega ne trpijo, njihovi nežni živci ne prenesejo duhovnikov navzočnosti. Župnik je spričo te prepovedi predložil, naj letos ta procesija sploh izostane, in socialistični župan je temu predlogu pritril. V noči pred dnevom procesije pa so orožniki in policaji prišli pred župnišče, vzbudili župnika ter mu zapovedli, da se procesija mora vršiti, toda brez duhovnika in sveč. S tako procesijo so bili socialisti zadovoljni. O veliki ne-

strpnosti španskega svobodomiselstva spričuje tudi naslednji slučaj. Župnika v Brimo je guverner kaznoval z globo 500 pezeta, češ, da je poslušal monarhističen govor nekega mladega duhovnika. Ta duhovnik ni nikakor govoril o monarhiji, marveč sploh o državi. Kljub temu je bil kaznovan ne samo župnik, marveč tudi ves občinski svet. Poleg globe po 500 pezeta jih je zadela še druga kazen: ves občinski svet z županom na čelu je bil odstavljen. Isto se dogaja po premnogih krajih Španije.

Protikatoliški boj v Mehiki še vedno na dnevnem redu. Radi tega je moral odstopiti dosednji predsednik mehiške države Ortiz Rubio. Framasoni in socialisti so mu namreč očitali, da ni vodil dovolj ostre borbe zoper katoliško Cerkev. Očitek je seveda neosnovan, ker je Ortiz Rubio podpisal vse, kar mu je vlada predložila v podpis, torej tudi odredbe proti Cerkvi. Njegova krivda je ta, da je včasih poskrbel za to, da se katoličanom niso delale vnebovpijoče krivice. To je bil znane-mu protivniku Cerkve, nekdanjemu predsedniku Callesu, povod, da je na čelu opozicije nastopil proti Ortizu Rubio, kateri je moral odstopiti. Mesto njega je začasno izbran za predsednika vojni minister Rodriguez, ki je šele 36 let star. Calles pa komaj čaka na bodoče volitve državnega predsednika, pri katerih upa zopet splezati na predsedniški stolec.

Na smrtni postelji krščena. Dva domača vladarja v Afriki, in sicer Kenge v pokrajini Kongoli in Katumbo v Lubundi, sta bila pred nekaj meseci krščena. Kenge je čistokrvni črnc, Katumbo pa črnsko-arabska mešanica. Oba dva črnska vladarja sta vedno bila naklonjena katoliški Cerkvi in njenim misijonom. Da se nista dala prej krstiti, je razlog v mnogoženstvu. Podaniki obeh vladarjev so v precejšnjem številu katoličani, katerim sta vladarja dala prednost pred drugimi. Bila sta tudi dovolj poučena v verskih resnicah iz razgovorov, ki sta jih imela s katoliškimi misijonarji in svetnimi katehisti. Da se sama nista dala krstiti, je, kakor rečeno, razlog v tem, ker se nista hotela ločiti od svojih številnih žen. Na smrtni postelji je ta zapreka odpadla. Katumba je krstil pater Vandebuke, ki je v to svrhu prišel iz misijonske postaje, oddaljene 200 km od Katumbove prestolnice. Ko je prišel pater k njemu ter mu namignil, da bi bil skrajni čas, da se da krstiti, mu je Katumbo odgovoril: »Oče, vem vse. Dalje časa sem vsak dan poslušal katehiste. Pridržujem samo prvo ženo, druge vse odpuščam. Krsti me!« Pater Vandebuke je nato krstil Katumba, ki je še isto noč umrl. Kengeja, vladarja v Kongoli, je skoraj istočasno krstil pater Derry. Poznal ga je preko 20 let ter sta bila prijatelja. Rekel mu je: »Vladar, ti si težko bolan ter si v smrtni nevarnosti. Ako hočeš na drugem svetu najti mene, svojega prijatelja, in vsa tvoje krščansko ljudstvo, se moraš dati krstiti.« Kenge mu je odgovoril: »Že dolgo časa mislim na to. Sedaj sem se odločil: od svojih 9 žen pridržujem samo prvo, druge odpuščam. Krsti

me!« Krstil ga je, in Kenge je čez 15 dni umrl.

Katoliško časopisje. Glasilo škofije Los Angeles v Severni Ameriki je nedavno katoličanom nujno priporočalo podporo katoliškega časopisja. Kritiziranje katoliškega časopisja, tako poudarja navedeno škofijsko glasilo, ni prva naloga, ki jo morajo katoličani vršiti. Je tudi kritika potrebna, ki pa bodi stvarna ter naj se naravnost sporoči uredništvu. Glavna naloga katoličanov napram katoliškemu časopisju je vsestranska podpora. Katoličani morajo katoliški list naročiti ter naročnino plačati; list čitati ter ga drugim priporočati; pošiljati mu poročila, vesti, članke in zanimivosti za široko javnost; list širiti in imeti točen pregled vseh tistih trgovcev, gostilničarjev in obrtnikov, ki inserirajo v katoliškem listu, ali pa v liberalnih in socialističnih listih. Opomin škofijskega glasila v Ameriki velja tudi za naše razmere.

Krst afriškega princa. V Tanganjiki (v vzhodni Afriki) je bil nedavno krščen princ Mutembeyi, brat Kalemera, tamošnjega sedanjega sultana. Mutembeyi in Kalemer sta sinova istega očeta, pa različnih mater. Ker je Mutembeyjeva mati bila plemenitega rodu, Kalemerjeva pa ne, bi bil pravzaprav moral očetu kot sultan slediti Mutembeyi. Posrečilo pa se je Kalemuru s pomočjo Angležev zasesti sultanov prestol ter ga zadržati v svoji oblasti. Kalemer sicer ni krščen, vendar pa je jako naklonjen katoliškim misijonom.

Japonski katoličani se prav krepko gibljejo. Katoliška akcija v japonskem mestu Nagasaki je priredila letos že dve javni konferenci (dva javna zhora z govori in razpravami) o katolicizmu. Navzočih je bilo nad 15.000 ljudi, polovica jih je bila poganov. Zborovanja so se vršila v največji dvorani v mestu. Kot govornika sta med drugimi nastopila dva mlada moža, ki sta prestopila iz protestantizma v katoliško Cerkev. Tudi japonski škof v Nagasaki monsignor Hajasaka je govoril poučne in izpodbudne besede. Slikal je sedanje razmere, ki se v njih nahaja japonski katolicizem, ter pozival k vstopu v katoliško Cerkev in k življenju po njenih načelih.

O turških rodbinskih imenih na Ptujskem polju.

V zelo zanimivem članku »Pred 400-letnico turškega vpada v Slovenijo v »Slovenca« dne 9. t. m. trdi pisec, da spominjajo na turške vpade in pri tej priložnosti izvedena nasilja, tudi še mnoga današnja rodbinska imena na Ptujskem polju, kakor: Alič, Begovič, Cafuta, Hazem-Ali, Mustafa, Sagadin, Šalamun i. dr. Temu pa ni vseskozi tako, ako si ta imena natančneje ogledamo iz jezikoslovnega in dejanskega stališča. Prepričamo se kmalu, da je ona trditev saj deloma nevzdržna, ker so ona imena samo navideznó turška.

Gotovo ni bilo nič kaj redkega, da je to ali ono slovensko dekle povodom takih vpadov bilo posiljeno izza strani turških pohotnežev ter je zanosilo in povilo potem kakega fantka, katere-mu je res bil oče kak Turčin nezna-nega imena, ker nasilnik brezdvomno ni izročil dekletu pri slovesu svoje vi-zitnice.

Ker pa ime tega ni bilo znano, so domačini potem takemu fantu pridali kako namišljeno ime njegovega očeta izmed onih turških osebnih imen, ka-tera so jim bila pač najbolj znana, da se sled pokolenja s časom ne zabriše. Gotovo je, da so dali takega otroka si-cer takoj krstiti, ker je bil vendar krš-čanske matere, na kako krščansko ime. Toda ostalo mu je pa tudi tako iz nagajivosti, kakor iz potrebe, da s tem namigavajo na posebne okoliščnosti takega tajnega zanošenja, katerosibodi turško ime, ki je pozneje često tudi pre-šlo v priimek.

In iz onega bornega turškega jezi-kovnega zaklada naših Poljancev so nastala potem imena, kakor: mali »Hasan«, kot da je bil oče tega otroka res kak »Hasan« po imenu, dasi pome-nja ta beseda v turščini pravzaprav vojaka vobče. — Isto velja za »Askar«, kar je v turščini tudi zgolj običajna označba za vojaka. Mali »Askar« je pa bil po zakonih našega jezikovnega iz-oblikovanja našim ljudem »Aškerc«, in pridemo po tej poti končno še tudi na misel, da je naš znani pesnik An-ton Aškerc bil tudi turškega pokole-nja, ter da je stalo njegovo vedno stremljenje v Carigrad in sploh iztok še pod vplivom te dedičnosti. — »Alič« bi bil po tem sin kakega »Ali«-ja, kar označuje v turščini kakega »prevzvi-šenega« dostojanstvenika, in Begovič sin kakega »bega«, to je turškega kne-za ali veleposestnika. Ime »Mustafa« je bilo našim prednikom baš dobro po-znano, ker so nosili to ime mnogi tur-ški vojskovodje. Niso pa vedeli, da je to le priimek Mohamedov, kateri ozna-čuje tega kot »božjega izvoljenca«, to-da tega priimka se svoj čas ni smel nihče drugi posluževati, kakor edino-le neposredni potomci Mohameda, ka-teri pridržek pa naših starih predni-kov ni motil, da bi ne pridali kakemu fantu posilnega turškega izvora tega imena in to brez zgražanja izza turške strani.

Imena »Cafuta«, »Sagadin« in »Sala-mun« pa sploh niso turškega rodu, kajti turški jezikovni zaklad korenin za te jezikoslovne tvorbe sploh ne po-zna in so to vseskozi pristno slovenski izrazi, o čem se lahko vsakdo prepriča v Pleteršnikovem slovensko-nemškem slovarju. — »Caf« pomenja vendar v slovenščini isto kot »birič« in če dobi beseda »caf« sramotilno pritiklino »uta«, je to potem »cafuta«, t. j. oni »caf«, ki je opravljal tudi posel krvni-ka. »Sagadin« je isto kakor preprogar, t. j. izdelovatelj »sagov« (preprog ter rasastih plaščev in pokrival za dežev-no vreme). — Sporedno rodbinsko ime je »Sagaj«. — »Salamun« je isto kakor šaljivec ali godec, kar je pri nas obi-čajno združeno v eni osebi, ni torej verjetno, da bi bilo to ime iz turškega

**Tako dober —
a zdaj tako poceni!**

**Znižanje
cen VIM-a:**

Velika doza . . . zdaj Dinar 6.—

Velik zavitek . . . zdaj Dinar 4.50

Mali zavitek . . . zdaj Dinar 2.50

Cene nižje — kakovost kakor do sedaj:

**VIM ČISTI VSE
NE DELA NIKOLI
BRAZGOTIN**

imena »Sulejman« ali »Soliman«, ker tudi dobro vemo, kaj nam pomenja ko-ren »šala«. — Čudno naključje je pa, da označuje turška beseda »čalan, ša-lan«, tudi godca, muzikanta, ter je mo-goče, da smo v starejši dobi tudi mi ra-bili izraz »šalan« za godca, kateri je predvsem šaljivec. Toda tudi temu se ne smemo čuditi, ker vemo, da tudi Turci rabijo mnogo slovenskih izposo-jenk kakor: budalo, košara, pogača, žrv i. dr.

Treba bo, da se s časom iztrebijo ra-zne nesmiselne bajke, katere so se vgnezdile v dogodke naših stoletnih obrambnih bojov napram Turkom in da dobe oni opis, kateri odgovarja res-nici in dejanskim okoliščinam. D. Ž.

Novi predsednik deželnega sodišča v Ljubljani. Za predsednika višjega de-želnega sodišča v Ljubljani je bil ime-novan g. dr. Ivan Vrančič, apelacijski sodnik v Ljubljani.

Nova maša v Ljutomeru. Nedelja, 2. oktobra, bo za našo župnijo zopet dan veselja in radosti. Prvikrat bo stopil pred oltar Gospodov g. Janez Trste-njak, ljutomerski domačin, bogoslovec

šibeniške škofije. Z g. novomašnikom bo dobila šibeniška škofija novega vestnega delavca. Mi se pridružujemo čestitkam njegovih dragih in mu prav iskreno čestitamo, želeči mu obilo bla-goslova v njegovem delovanju!

G. župnik Grobelšek umrl. Na Go-milskem je umrl tamošnji g. župnik in duhovni svetovalec Ivan Grobelšek po daljšem bolehanju. Blagopokojni se je rodil leta 1873 v Žičah. Posvečen je bi leta 1896. Bil je blag, nadarjen in vse-stransko delaven duhovnik, ki se je veselil obče priljubljenosti pri duhov-nih sobratih in vernikih. Treba še o-meniti dejstvo, da je bil rajni Grobel-šek zadnji od trojice Žičanov, ki so eno leto primicirali in sicer: že rajni kurat v mariborski kaznilnici g. I. Fink, po-kojni g. Franc Gosak, župnik pri St. Janžu na Vinski gori in že omenjeni gomilski župnik. Rajnemu ostani ohran-jen časten in hvaležen spomin in ne zabimo nanj pri najsvetejši daritvi in v molitvah!

Šentvidski g. župnik umrl. V celjski bolnici je umrl dne 19. t. m. g. župnik v Št. Vidu pri Grobelnem, Anton Pe-nič. Pokojni se je rodil dne 2. III. 1877 pri Sv. Križu pri Kostanjevici na Do-lenjskem. Posvečen je bil v Mariboru leta 1903. Kaplanoval je v Laporju, pri Sv. Magdaleni v Mariboru, v Gornjem-gradu, pri Sv. Rupertu nad Laškim, v Žetalah in pri Sv. Križu pri Rog Sla-

tini, odkoder je prišel dne 1. septembra 1917 za župnika v Št. Vid, kjer je služboval po daljšem bolehanju do svoje prerane smrti. Dobrega gospoda ohranimo v najboljšem spominu in se ga spominjajmo v molitvah!

Otroka izročila tuji ženi. Pretekli teden se je zgodil v Mariboru ta-le slučaj: Pristopila je k neki gospej, ki je stala na Glavnem trgu ter si ogledovala tržno vrvenje, neka mlada kmečka ženska ter ji položila v naročje malega fantička s prošnjo, naj pazi na otroka, dokler ona sama ne pride iz trgovine, kjer ima posla. Dobrodušna gospa je to radevolje storila. Skrbno je učkala otroka, ki se je nove varuške takoj privadil. Samo predolgo je trajal ta posel. One mlade kmečke ženske namreč ni več bilo nazaj; izginila je kakor kafra. Gospa je otročička vzela domov, drugi dan pa ga je prinesla na policijo, ki je malega revčka spravila v Dečji dom.

Pretres možganov. V Kamnici pri Mariboru so padla 61letnemu viničarju Antonu Neuwirt prešna vrata s tako silo na glavo, da je dobil pretres možganov.

Smrt po nesreči. Na Vodolah v župniji Št. Peter pri Mariboru je preminul viničar Jožef Cegnar. Pri mletju sadja ga je udarila kljuka sadnega mlina po hrbtu. Po nesreči je še hodil okrog, pa mu je postalo nenadoma slabo in je revež takoj umrl. Pokopan je bil v soboto na Gori! Pokoj njegovi duši!

Radi ropa 20 jurjev — 12 let robije. Naš list je poročal obširno, kako je oropal dne 1. julija t. l. pri Sv. Barbari v Slov. goricah 24letni trgovski pomočnik Ivan Ivanuša iz Topol šentlenarškemu poštnemu slu Ivanu Orniku 20 jurjev. Ivanuša je napadel sla, ki se je peljal na kolesu, v gozdu, skozi kate-rega se vije cesta iz Št. Lenarta proti Sv. Barbari. Napadalec je svojo žrtev oplašil s strelji, nato pa jo zagrabil in jej izmaknil iz nahrbtnika denar ter izginil v goščo. Na pomoč poklicani orožniki so našli v gozdu razrezan nahrbtnik in masko iz konjske žime, s katero je bil ropar našemljen. Na podlagi tiralice so Ivanušo aretirali zagrebški detektivji, ki so našli pri njem le še 500 Din od 20.000. Prijeti je priznal zločin in izpovedal, da je zakvar-tal v eni noči 19 jurjev. Mariborski senat je obsodil Ivanušo dne 20. t. m. na 12 let robije, na trajno izgubo častnih pravic in na povračilo škode. Obsojeni je kazen takoj nastopil.

Opozarjamo na zelo bogate tombolo invalidov, ki se bo vršila 2. oktobra ob 14. uri na Trgu svobode v Mariboru. Tombola obsega 8 glavnih dobitkov in so karte po 2.50 Din.

K zločinu v vinotoču nad Radvanjem. Zadnjič smo poročali, da je bil v vinotoču nad Radvanjem na Pohorju ubit s sekiro železniški pomožni delavec Klemenčič. Ubijalec je 46letni viničar Jožef Hostnik, ki je priznal, da je udaril rajnega Klemenčiča s sekiro in ga ubil. Hostnik tudi trdi, da je prišel v vinotoč mirit razgrajaje, ko se je pa pojavil na dvorišču, je potegnil nekdo njegovega spremljevalca Kovačiča tako hudo preko glave s kolom, da se je

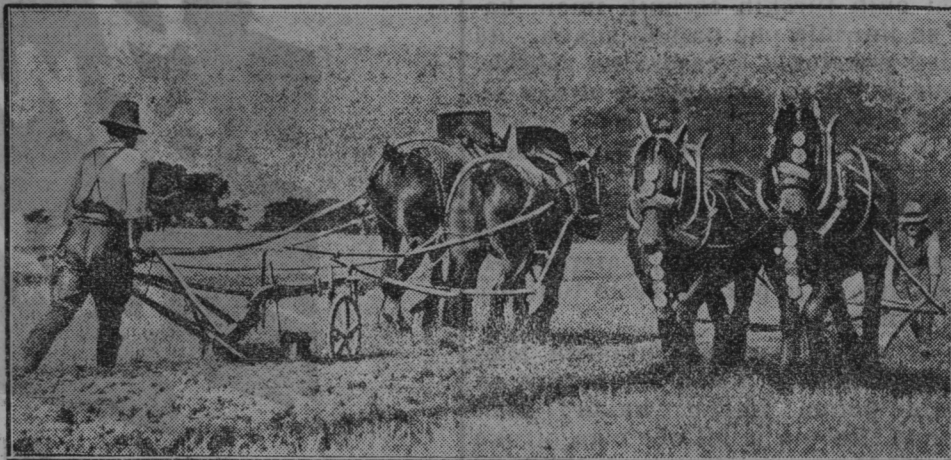
zgrudil udarjeni nezavesten. Hostnik je zagrabil nato sekiro in je zadel v temi Klemenčiča, mu presekal vrat do tilnika in z drugim udarcem pa ga je zadel s sekiro v prsa do srca. Oba udarca sta bila smrtonosna in je Klemenčič kmalu izkrevavel v mariborski bolnici.

Umrla je pri Št. Petru pri Mariboru posestnica Jožefa Trampuš v visoki starosti nad 80 let. Slovesen pogreb, ki je dokazal z obilno udeležbo priljubljenost rajne, se je vršil zadnjo nedeljo

predpoldne. Pokoj njeni blagi duši, preostalim in posebno še sinu cerkvenemu ključarju naše sožalje!

Razširjenje ceste v Dogošah. Na bavininski cesti Maribor—Duplek—Sveti Martin razširjajo cesto v največji krivulji v vasi Dogošah. Bil je že skrajni čas, da se izvrši ta poprava. Še bolje bi bilo, ako bi se cesta presekala za vasjo v ravni črti proti mostu.

Dupleški most bi bilo treba impregnirati. Tramovje je že močno razpoka-

Na poljedelski razstavi na Angleškem so priredili tekmovalno oranje.

Pri mestu Vermillion v severnoameriški državi Ohio so kupili revnejši ljudje stare sode, v katerih so se nastanili po vzgledu starogrškega modrijana Diogena.

Obramba pri prevozu denarja. Ker napadajo velikomestni tollovaji najrajši prevoze denarja, se vozi za oklopnim avtomobilom, v katerem je denar, — osebni avto. V osebni avtomobilu so uradniki s pripravljenimi samokresi za slučaj napada.

no in bi barvanje ali impregniranje bilo velike koristi.

Ubit mož. Neža Erhatic je v vojni izgubila prvega moža ter potem dobro gospodarila na svojem posestvu v občini Runeč. Pred letom dni se je znova poročila s Tom. Novakom iz Male Nedelje. Zakon je bil nesrečen, ker se je mož vdajal pijači ter se ni veliko brigal za delo. V sredo, 21. septembra, zjutraj je prišla Neža na orožniško postajo v Ivanjkovcih javit, da so ji moža ubili ter da leži kakšnih 200 m daleč od hiše. Orožnikom se je vzbudil sum, da je žena sama kriva te smrti. Naposled je žena priznala, da je spečega moža s sekiro udarila po glavi, ker ji je uničeval domačijo in ker sama ni bila pred njim več varna.

Smrtna žrtev naborne pijanosti. Ob priliki nabora dne 12. julija so popivali po Ptuju in okolici 21letni hlapec Štefan Hostnik iz Lancove vasi, Jernej Golc in Lovrenc Vidovič. V sporu je oklofutal Golc Hostnika, ki je odgovoril na udarce z nožem in ga zasadil Golcu trikrat v prsa, da mu je prebodel srce. Golc se je zgrudil takoj mrtev, a Hostnik je ranil še Lovrenca Vidoviča, ki je priskočil tovarišu na pomoč. Dne 21. septembra je obsodil mariborski senat Hostnika na 8 let in 1 mesec robijske. Obsojeni je kazen sprejel in jo tudi takoj nastopil.

Po nesreči ustreljen. V Mali Polani v Slovenski Krajinu se je v soboto, 17. septembra, zjutraj pri Bedrnjakovih zgodila velika nesreča. Bedrnjakov fant se je v noči od petka na soboto vrnil iz Francije. V soboto zjutraj je njegov brat potegnil iz radovednosti iz njegovega žepa revolver, da bi si ga ogledal. Ker ni znal z njim ravnati, mu je iz Francije došli brat vzel revolver iz rok. Hotel je obenem vzeti naboje ven. Pri tej priliki se revolver sproži in krogla zadene fanta v trebuh. Zdravnik, ki so ga takoj poklicali, je fanta peljal s seboj v bolnico v Murski Soboti, kjer pa je vrli fant umrl.

Pojasnilo. V zadnji številki smo poročali, da je povozil ptujski brzovlak pri Hajdini brezposelno služkinjo Novak Ivanko. Na Hajdini pokopano nesrečnico so zopet izkopali in v njej je prepoznal njen mož Franc Vindiš iz Trdobjcev v Halozah svojo slaboumno ženo, ki je že bila v umobolnici. Pokojna je bila stara 38 let in je bil Vindiš poročen z njo letos od majnika.

Letos 20. požar. V Župečji vasi na Dravskem polju je ogenj od tal uničil stanovanjsko hišo kočarju Francu Žunkoviču in mu povzročil 15.000 Din škode. Pogorela Žunkovičeva hiša je letos v Župečji vasi dvajseti požar.

Gospodarsko poslopje je pogorelo. Dne 20. septembra posestniku Janezu Perneku v Novi vasi pri Rogoznici v ptujski okolici. Zgorel je še hlev, svinjak in šupa. Gre za požig.

Ogenj je uničil domačijo. V Cirkovcah pri Pragerskem je uničil ogenj v Starošincih Peharjevo domačijo. Ogenj je povzročila pokvarjena peč.

Plameni uničili gospodarsko poslopje. Dne 21. septembra popoldne so uničili plameni v Leskovcu pri Slovenski Bistrici veliko gospodarsko poslopje posestnika Pivka. Ogenj je upepeljalo spravljeno seno, slamo in razno gospodarsko orodje. Škoda je delno krita z zavarovalnino.

Petletni otrok utonil v mlaki. Posestniku Škaperju iz Doliča pri Murski Soboti je utonila petletna hčerkica Micika v mlaki v sadonosniku.

80letnico je obhajal na Gradišču pri Zrečah tamošnji obče spoštovani gospodar Mihael Lamut.

Vlomilec brez plena. V noči od 18. na 19. september je bil izvršen vlom v pisarno pekovega mojstra Josipa Kirbiša v Celju. Vlomilec se je lotil težke Wertheimove blagajne, kateri pa ni bil kos in je moral oditi brez plena. Vlomilca so izsledili že dne 20. septembra v osebi bivšega pekovega vajenca.

SARGOV

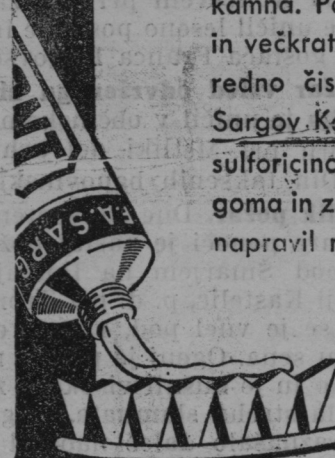
Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen

...dobi ga pa lahko vsak!

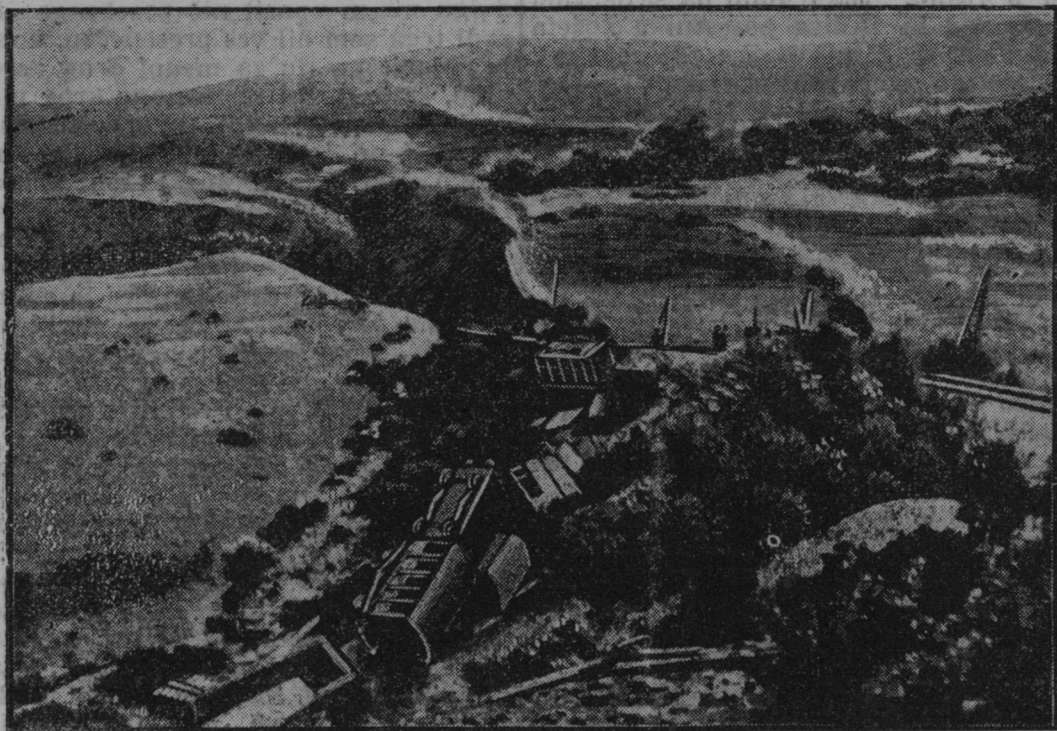
Kdor izgubi zobe
se hitreje stara!

Večina zobnih bolezni izvira iz nevarnega zobnega kamna. Potuhnjeno se tišči za zobmi, jih omaje... in večkrat čisto uniči. Odpravite ga s tem, da zobe redno čistite s Sargovim Kalodontom. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dru. Bräunlichu. On odpravi polagoma in zanesljivo zobni kamen in ne pusti, da bi se napravil nov... zobe pa ohrani močne in zdrave!

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Prva slika iztirenja vojaškega prevoza v severnoafriški Alžiriji. Nesreča je zahtevala nad 100 mrtvih in 300 ranjenih.

Obesil se je v sadovnjaku 55letni J. Koren, znan pod imenom »Podvelanski mlinar« v Velenju pri Šoštanju. Našli so ga visečega na drevesu v torek dne 20. septembra.

Deček utonil. Nesreča je zadela g. Kozlevčarja, mesarskega mojstra ter avtomobilskega podjetnika v Šoštanju. V četrtek, 22. septembra, je okoli enih popoldne edini sinček, dveletni živahni Andro po nesreči padel v strugo Pake, ki teče mimo tik za poslopjem. Našli so ga utopljenega na dnu struge pri Brišnikovem mlinu. Zdravnik, ki so ga takoj poklicali, ni več mogel obuditi mladega življenja.

Kap ga je zadela pri skoku v vodo. I. Pepevnik, čevljarski pomočnik z Vrhov pri Slovenjgradcu, se je šel kopat v potok Sečnico pri Prednjekovem mlinu. Ko je skočil v globokejši tolmun, ga je zadela kap in je ostal nepremično na dnu. Pepevnik je bil star komaj 20 let.

Najkrasnejši v Evropi prosto živeči ptič, zlat fazan samec, je razstavljen v izložbenem oknu g. Strnada, puškarnja na Aleksandrovi cesti v Mariboru, ter ga je mojstrsko nagačil g. Pajtlar, znan mariborski preparator. Priletel je iz Avstrije, kjer jih redi že več let v Brunseeju g. profesor, sorodnik bivše cesarice Cite. Ker ni imel »letalske« listine v redu, ga je ustrelil g. Vaupotič na Ceršaku ob Muri. Ta diven eksemplar je vreden, da si ga vsakdo ogleda brezplačno.

Vlak povozil kravo in teleta. Pastir Cestnega Jožeka v Št. Juriju ob južni žel. je gnal dne 18. septembra živino na pašo. Skozi zaprto železniško zavornico sta mu ušla na tir krava in teleta. Čuvaj je še hotel v zadnjem trenutku zavrniti drzneža, a že je pribržl osební vlak, ki je razmesaril kravo ter teleta tako, da ju je moral odpeljati konjač.

Gozdni požar pri Laškem. Pod vrhom hriba Žikovca se je pojavil v gozdu ogenj. Bližnji kmetje se prvotno niso upali blizu, ker so mislili, da taborijo ondi cigani. Ko so pa opazili, da se ogenj vedno bolj širi, so pohiteli na kraj požara, a niso bili ognju več kos. Tudi gasilci iz Laškega ognja, ki je zavzel obseg do 5 ha, niso mogli več zadušiti. Zaradi tega je zaprosilo sresko načelstvo v Laškem pri vojaških oblastvih za pomoč in je odposlal celjski pehotni polk že v noči na nedeljo 106 mož s 3 oficirji, katerim se je posrečilo skupno z laškimi gasilci ogenj omejiti.

Boga strgal s križa in ga razbil. V noči od 21. na 22. septembra je neka podivjana surovina strgala v Predosljah pri Kranju razpelo s križa, ga razbila in razmetala posamezne ude po cesti. Bogoskrunskega zločinca zasleduje orožništvo.

Iz obupa se je vrgel pod vlak dne 21. septembra v Mostah pri Ljubljani 19letni brezposelni mehanik Stanko Čebokli. Nesrečni fant je položil glavo na železniške tračnice in mu je odrgala lokomotiva pol lobanje.

Hrbtenico si je nalomil pri padcu pod težko naloženi voz dne 20. septembra posestnik Martin Novljan iz Male Loke v občini Žalni pri Litiji.

Franz Jožefova grenčica zmanjšuje pritisk krvi na možgane.

Požigalec je zažgal dne 22. septembra v noči na Podpečenu pri Domžalah kozolec dvojnik, ki je bil last F. Majhna. V kozolcu je bilo 5 voz sena, 1 voz ovsa in gospodarsko orodje, in je vse zgorelo.

Smrtno je ponesrečil z motornim kolesom pečarski mojster Vinko Kokalj pri Križah na Gorenjskem.

Vlom v zastavljalnico. V noči dne 22. septembra je bilo vlomljeno v Ljubljani na Poljanski cesti v mestno zastavljalnico in odnešenih 34.660 Din. Vlomilci so navrtali železno blagajno in delali previdno z rokavicami, da niso pustili prstnih odtisov.

Požigalec je zanetil požar v noči 19. septembra v hiši posestnice Ane Korosec na Količevem pri Domžalah. Požar je uničil leseno poslopje in vso imovino gostača Franca Prelovška.

Požar vsled odvrgenega cigaretnega ogorčka je uničil v občinskem uradu na Suhoru pri Metliki del arhiva in za 200 Din taksenih banovinskih znamk.

Velik požar. Dne 20. septembra krog ene ure ponoči je nastal požar na Selih pod Šmarjem na Dolenjskem pri Mariji Kastelic, p. d. pri Trontlju. Najprej se je vnel pod, v katerem je bilo precej sena. Ogenj je prodril na sredini streho in je bušnil visoko v zrak. Ker je bila streha slamnata, je gorečo slamo raznašalo daleč naokoli in takoj nato sta bila v plamenih tudi že hiša in hlev, ki sta oddaljena od poda kakih 20 m. Marija Kastelic je spala v hiši in njeni trije otroci. Njen mož pa je že v mraku odšel v poldrugo uro oddaljeno vas Lipljene in pri požaru ni bil navzoč. Ko se je ona na glas zvonov zbudila, je bila že vsa hiša v plamenu in v veži se je začel že rušiti strop. Hiša in ostalo poslopje je bilo namreč že zelo staro in s slamo krito. Hitro je pograbila otroke in v zadnjem trenutku se je rešila. Takoj nato pa se je vnel tudi pod in žitnica posestnika Jožefa Mehleta, p. d. pri Pakju. Zgorelo mu je mnogo sena in tudi žita. V veliki nevarnosti je bila tudi hiša, ki stoji v neposredni bližini. Sreča je bila, da je hiša krita z opeko in da ni bilo nikakega vetra. Mariji Kastelic pa je zgorelo skoraj vse. Rešili so le nekaj perila. Zavarovalnina je baje še precej primerna.

Uničujejo požigalčevo delo. Letos dne 31. julija v noči je upepelil ogenj v Stavči vasi, občina Dvor na Kranjskem, 9 posestnikom 28 poslopij z vsemi živili, krmo, obleko in orodjem. V nedeljo dne 18. t. m. kmalu po 8. uri zvečer pa je požigalec na novo zanetil ogenj, ki je uničil dvema posestnikoma 6 poslopij. Cenilna komisija je ocenila škodo na 110.000 Din, zavarovalnina je pa neznatna. Ostali vaščani so v silnem strahu, da bo uničila požigalčevo roka še ostali del vasi.

Enonadstropna zidanica je pogorela na Trški gori pri Novem mestu. Požar je izbruhnil dne 19. septembra zvečer in je bilo gašenje radi pomanjkanja vode nemogoče. Uničena zidanica je

bila last posestnika Medveda iz Gornj. Kamenc.

Vrel krop si je polila po celem telesu triletna hčerkica najemnika mlinarja Porente iz Škofje Loke.

Po nedolžnem smrtno nevarno obstreljen. Posestnik Janez Grubiš v bližini hmeljeniške graščine pri Novem mestu je povabil k sebi na čašo vina 27letnega delavca Štefana Djaka iz Vidosevičev pri Travniku, ki je zaposlen pri spravljajanju drv in lesa iz graščinskih gozdov. Ko je stopil Bosanec ob 21. uri v noči iz hiše, da bi se podal v delavsko taborišče, je padel strel iz zasede in zadel čisto nedolžnega reveža v trebuh, v levo stran glave in v pleča, ker so bile šibre. Ranjen je bil tudi posestnik Grubiš. Orožniki so izsledili zločinca, ki je izjavil, da strel ni bil namenjen Bosancu, ampak nekomu drugemu. Ubogi Štefan ima šestkrat prestreljena čreva in se bori s smrtjo.

Požari in požigi. V Nevljah pri Kamniku je bil v poldrugem mesecu že tretji požig. V petek, 23. septembra, ob 4. uri zjutraj je v Vrhpoljah nenadoma izbruhnil požar v kozolcu, ki je last Ferdinanda Novaka, župana v Nevljah. Zgorelo je vse seno, ki je bilo tam shranjeno, in slama ter detelja. Kljub temu, da so gasilci bili takoj na mestu, so mogli rešiti samo voz. Požar je 22. septembra tudi izbruhnil v Smolincih v župniji sv. Antona v Slov. goricah. Začel je goreti svinjak. Gasilcem se je posrečilo požar omejiti.

Kdo ve kaj o fantu Valentínu Rumež, stari 12 let? Šel je od doma dne 22. avgusta t. l. Pri kom se nahaja, ali kdo ve kaj o njem, naj blagovoli naznaniti Jerneju Rumež, Poljčane.

Nevarni trenutki v zraku.

Brez kolesa na letalu.

»Z 11 osebami sem se dvignil v letalu na letališču majhnega mesta srednje Amerike«, pripoveduje pilot. »Pri dvigu nisem opazil nič posebnega in radi tega sem bil ves presenečen, ko se je pojavil kmalu za menoj drug aeroplan, ki je krožil neprestano krog mene in je hotel vzbuditi pozornost na-se. Slednjič mi je bil tako blizu, da sem lahko čital na obstranski steni aparata s kredo napisane besede: »Kolo ste zgubili.« Lepa reč! Brez dvoma se mi je na nepojasnen način odtrgalo pri vzletu eno kolo, drugi letalec je opazil nezgodo, je odletel za menoj, da bi me pravočasno opozoril na nevarnost. Nekaj opasno neprijetnega je bila vsega kor zguba kolesa. Pristati s tolikimi potniki s polomljenim aparatom, je najbolj nevarna naloga, katera je sploh mogoča za pilota.

Polet prenapro prekiniti na vmesni postaji, bi bilo brezsmiselno. Ako je že moralo priti do nesreče, se naj ta zgodi na končnem letališču. Na srečo nobeden od potnikov niti sumil ni, kaj nas čaka in radi tega sta vladala v kabini mir in red. Slednjič smo se le bližali zadnji postaji, ni pomagalo nič, morali smo na zemljo. Trikrat sem obletel prostor, katerega sem izbral za pristanek. Opozoril sem potnike, naj

se po možnosti trdno držijo in sem se začel spuščati navzdol. Kolikor mogoče sem se spustil vodoravno na tla, nekaj sekund je drčalo letalo po še preostalem kolesu naprej, in potem Os izgubljenega kolesa se je zasadila v zemljo, aparat je popisal polukrog in se prevrnil naprej.

Vse potnike je sunek temeljito premešal in so se vsi onesvestili za nekaj trenutkov. Vsekakor je končala presneto nevarna zadeva še srečno, ker smo se le nekoliko obtokli, si odrgnili kožo in le dva sta si nalomila kosti.

Kača v potniškem letalu.

Usoda pa zna udrihniti po letalcu večkrat prav zahrbtno. Angleški bojni letalec Wiggins, ki se je vrnil iz svetovne vojne brez posebnih poškodb, je postal pozneje v Združenih ameriških državah zasebni pilot. Zadel ga je nesreča, ki je bila neusmiljeno smrtna. Dvignil se je v zrak s 7 potniki v Seatile ob obali, da bi odfrčal v San Francisko. Med potjo je kazal motor lažja motenja, Wiggins se je spustil na tla na odprto polje. Nedostatki so bili odstranjeni in vožnja je šla gladko naprej. Pri zasilnem pristanku se je utihotapila v prostor za pilota kača klopotača in se mu je motala med nogami. Predno se je pa pilotu posrečilo, da bi bil poiskal pomoč pri potnikih, ga je pičila najbolj strupena golazen v mečo na levi nogi. Z izrednim naporom volje je skušal Wiggins doseči letališče, a strup je prenašlo deloval, pilot se je zgrudil mrtev. Letalo je ostalo brez krmarja, je strmoglavilo v krogih na tla in se razbilo na pobočju hriba. Vsi potniki razven enega so se ubili. Ko so prihiteli drugi ljudje na pomoč, so še našli kačo klopotačo mirno zvito v kolobar na pilotnem sedežu.

Miš v obleki pilota.

Pri neki priložnosti se je utihotapil v potniško letalo nek drug vsiljivec iz živalstva. Potnikom v letalu se je zdelo čudno, da je delal pilot vsem ne-

razumljiva zvijanja. Natezal in stegoval je telo, se zvijal v bolečinah, skakal kvišku in zopet sedel in se sploh obnašal zelo čudno, kolikor sta mu to pač dovoljevala ozki prostor in zaposlenost. Na cilju so bili. Kakor bi ga izstrelil iz samokresa, je skočil pilot iz aparata in izginil v bližnji šupi. Nastavljeni letališča so hiteli za njim in so videli na začudenje, kako si je z bliskavico strgal s sebe obleko in stal pred njimi kakor Adam. Segel je z roko še pod srajco in privlekel na svetlo — miško. Žival se je bila skrila v debeli plašč in se je zakopavala med vožnjo vedno globlje, a je seve praskala in nagnala pilota skoro v obup.

Vinske sode, rezan in tesan les, bukova drva, cepano in žagano kolje prodaja ali zamenja za dober vinski mošt Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Poslovni davek na moko iz kmečkih mlinov.

Finančni minister je na podlagi zakona o skupnem davku na poslovni promet od 12. 3. 1930 izdal novo uredbo, ki določa, da znaša odslej poslovni davek kmečkih vodnih mlinov na izdani žitni zmletek (pšenico, rženo moko in otrobo) 6 Din, na koruzo pa 2 Din na vsakih 100 kg. Vse druge kmečke mline, torej one s kakršnimkoli motornim pogonom, pa zadene ta davek z 8 Din na vsakih 100 kg konsumentu izdane žitne moke in otrobov, odnosno 3 Din na 100 kg koruzne moke. Te obremenitve ne spreminja okolnost, da se ta promet vrši v obliki mletve za merico ali proti zamenjavi gotovih izdelkov za v mlin pripeljano kmečko žito.

V sedanjem času težke gospodarske krize je to huda obremenitev za kmeta. Letos je bila slaba letina, kmetje so povečini pridelali žita in koruze komaj za lastno potrebo, tistih, ki bodo mogli kaj odprodati, je prav malo. Našemu kmetu je že zdaj mnogokrat bilo težko, da je moral dati mlinarju 10% merico v vrednosti 8—12 Din od 100 kg žita. Merica (mlevnina) povečana z novim davkom na moko pa bo znašala od zdaj 16—20 kg žita, torej eno petino žita, ki se pripelje v mlin. Da se temu izogne, bo mnogoteri kmet zopet posegel po domačem mlinu (po žrmljah).

★

Razdolžitev kmetov. Dne 11. novembra poteče rok sedaj veljavnega zakona o zaščiti kmetov. V tej obliki se ne bo več obnovil. Kaj mu bo sledilo, sedaj še ni določeno. Minister za kmetijstvo Juraj Demetrovič je imel koncem preteklega tedna govor, v katerem se je tudi dotaknil vprašanja razdolžitve kmetov. Izjavil je, da se bo reševanje tega vprašanja gibal v okviru tehle načel: 1. Kratkoročna posojila naj bi se spremenila v dolgoročna, ki bi se odplačala v manjših obrokih v daljši dobi let. 2. Sorazmerno naj bi se znižala obrestna mera, kajpada ne samo za poljedelske, marveč tudi za vse ostale kredite. 3. Prezadolženim kmetom, to je onim, katerih dolg presega 60% vrednosti njihovega celokupnega premoženja, naj bi se omogočila poravnava na enak način, kakor to velja za trgovino, obrt in industrijo. 4. Izvedla naj bi se organizacija kmetijskih zbornic kot zastopnic interesov našega kmetijstva.

Vinorejsko društvo pri Sv. Trojici v Halozah. Dne 18. t. m. se je ustanovilo Vinorejsko društvo kot podružnica Vinorejskega društva v Mariboru, in sicer za župniji Sv. Trojica in Sv. Andraž s sedežem pri Sv. Trojici. Društvo že kar ob ustanovitvi šteje 41 članov. Namen društva izpoveduje njegovo ime. Prav vljudno vabimo, da pristopijo tu-

Zanimivi spomini.

V Berlinu so natisnili spomine starega učitelja. Njih pisec, učitelj Johann Haberle, je umrl leta 1824. Bil je sodobnik Napoleonovih let in videl marsikaj zanimivega. A največ občudovanja pa zasluži njegova neverjetna podrobna natančnost. Učitelj je v teku dolgega življenja dnevno beležil vse, in tudi najmanjše šolske dogodke. Ko je stopil v pokoj, je skrbno zračunal vse kazni, ki jih je šolarjem podelil v svojih službenih letih. Dognal je sledeče visoke številke, ki se zdijo naravnost neverjetne v naši dobi. V najhujših slučajih je kaznoval gojence s pali-

Bridka zgodba skopuha.

(Dalje.)

»Mislim, da sta pridigarja, a poznam ju ne. Nikdar ju še ni bilo pri meni.«

Mohamed gre proti neznancema. Takoj skočita oba oznanjevalca prerokove besede kvišku in se mu poklonita z besedami:

»Svečenik, Allah naj razlije blagoslov nad tvojo glavo! Prosiva te, blagoslovi naju, tvoja grešna brata!«

Srce ubogega Mohameda poskoči. Že ima pravico do male nagrade. Približa se jima, položi kosmate roke na njuna sklonjena turbana in mrmra suro blagoslova.

»Allah ti povrni blagoslov, katerega si izrekel nad nama. Dovolj nevrednima bratoma milost, obeduj z nama!«

Seve, takoj je pripravljen in počene k njima. Kar vzhičen je radi njune izredne prijaznosti in darežljivosti. Sam Allah mu je poslal ta dva pridigarja. Imata denar, ne skoparita, sta zaba-

1 vna, obenem pa tudi razumeta, da molčita in ponižno poslušata, ako odpre Mohamed svoja preroška usta. Mohamed govori celi večer, izvzemši oni čas, ko se je vrgel gladnega želodca nad kosilo.

Že davno gorijo in razsvetljujejo električne luči ulice, ko se ločijo in Mohamed naenkrat vpraša:

»Častita brata, vajunih imen še nisem čul. Predstavita se mi, da bom molil za oba!«

»Mož — svetnik, jaz sem Ali, ta le moj brat pa je Omar. Že leta bivava v Bombayu, vendar morava pogostoma venkaj na deželo. S pomočjo dobrega prijatelja sva naletela na to le kavarno, kjer sva postala deležna milosti, da sva te spoznala!«

»Torej, moj ljubi Ali in Omar, Allah vama nakloni lahko noč!«

Z izredno častitljivostjo se poda Mohamed na pot, kakor bi bil on bogato pogostil oba pridigarja. Zadovoljen je sam s seboj. In predvsem pa še to: Jutri na večer se bodo zopet sešli in

di Leskovčani k temu potrebnemu društvu, da bomo potem lažje z združenimi močmi nastopili proti največjemu sovražniku, namreč padanju vinskih cen. Mi bomo prav odločno zahtevali nazaj cene, katere so nam vzeli nekateri odjemalci vina. Po cenah, kakor so bile pred par leti, je stal liter mošta 5 Din. Takrat smo zmogli vse naše obveznosti, kakor so davki, in vse naše dajatve, za katere smo dolžni skrbeti. V nedeljo dne 11. t. m. je bilo pri nas razglašeno, naj pripeljemo mošt portugizer v Ptuj za ceno 1 Din za 1 liter. Tako se dela cena moštu, po kateri se potem drugi ravna. Ni mi treba omenjati, da se ta cena ne strinja z našimi dajatvami. Naši vinogradniki žive danes v popolnem obupu in propadu, in če še gre tako dalje, bomo posestniki-vinogradniki naenkrat postali viničarji gosposkih viničarij. Mi v resnici ne zmoremo pri najboljši volji več plačevati svojih obveznosti. Toča in suša nam je uničila nemalo pridelkov. Najhujša toča pa nas še čaka, ko se že sedaj govori, da bodo plačevali mošt po 50 par za 1 liter. To se ne sme zgoditi! Opozarjamo na to tiste, ki so zato pristojni! Zato ljudje, tovariši naših lepih goric, vsi v društvo vinogradnikov, da bomo tem ložje premagali sedajno vinsko krizo, padanje vinskih cen. Vsi na delo! Vsi za enega, eden za vse!

Andrenci. Lepo je slavil 30letnico čebelarkega delovanja učitelj in vzgojitelj umnih čebelarjev g. Ivan Jurančič, ki nam je za svoj jubilej ponudil bogato zakladnico dolgoletnihkušenj potom čebelarkega tečaja, ki ga je na svojem domu priredil. Njegovemu povabilu se je odzvalo mnogo ukaželnih prijateljev čebelic, katere je dobri gospod vselej prijazno pogostil, potem so sledila njegova zanimiva predavanja. Hvaležnost nam narekuje, da se g. Jurančiču javno zahvalimo za vse, kar smo se pri njem naučili, in za njegovo radodarnost, ki mu jo naj Bog tisočero povrne. Ker želi g. jubilarit odslej bolj mirno življenje in se od javnosti poslavlja, mu želimo v domačem krogu še prav mnogo veselih in srečnih

let, naj se čil in zdrav še dolgo veseli ljubih čebelic, nam pa ostane še v naprej izkušen svetovalec v naši stroki.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 24. septembra so pripeljali špeharji 22 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 14 Din in istotako špeh. Kmetje so pripeljali 8 voz sena po 70 do 100 Din, 4 voze otave po 90 do 100 Din, 4 slame po 60 do 65 Din, 20 voz krompirja pa 1 do 1.50 Din, 8 čebule po 2—3, česen po 8—10, 6 voz zelja po 1 Di. Pšenica 1.75, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1—1.25, kuruza 1.75, proso 1.75, ajda 1.25, fižol 2—3. Kokoš 15—25, piščanci 20—50, raca 15—20, gos 35—45, puran 35—50. Celi orehi 4—5, luščeni orehi 16—18, hren 6—8, kislo zelje 5. — Grozdje 2.50—4, hruške 4—5, jabolka 2—4, breskve 4. Mleko 2—3, surovo maslo 24—26, jajca 0.75—1, med 14—20 Din.

Mariborski svinjski sejem 23. sept. 1932. — Na ta svinjski sejem je bilo pripelanih 239 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari 50—80 Din, 7—9 tednov stari 90—120 Din, 3—4 mesece 150 do 250 Din, 5—7 mesecev 300 do 320 Din, 8—10 mesecev stari 300—400 Din, eno leto stari 450 do 580 Din. 1 kg žive teže 6—6.50 Din, 1 kg mrtve teže 9—10 D. Prodanih je bilo 137 komadov.

Ptujski sejmi. Zadnji živinski sejem dne 22. t. m. je bil še precej dobro obiskan. Prignanih je bilo 132 krav, 68 telic, 115 volov, 31 bikov in 64 konj, skupaj 409 glav. Prodanih je bilo 205 glav. Cene: krave 1—2.75 Din, telice 2—3.50 Din, voli 2—3.60 Din, biki 2—2.75 Din za 1 kg žive teže; konji so se prodajali po 250 do 2800 Din, od teh 14 za Avstrijo. — Svinjski sejem dne 21. t. m.: pripelanih je bilo 258 svinj, prodanih pa 103. Cene: 5—7 Din za kg žive teže. Drobnarija 60 do 140 Din komad.

Slomškova proslava v Hrvatskem Zagorju na Vinagori. Tudi Hrvatje se hvaležno spo-

minjajo velikega škofa Slomškega. Da je to resnično, so pokazali v nedeljo dne 18. t. m. s tem, da so šli na Slomškovo proslavo k Sv. Križu pri Slatini z zastavami in godbo v velikem številu. Pa tudi sami ga hočejo proslaviti pri romarski cerkvi Matere božje na Vinagori v nedeljo dne 2. oktobra. Dne 1. oktobra, popoldne ob petih, bodo večernice s pridigo domačega g. župnika Ivana Vukina, potem pritrkovanje z zvonovi in spovedovanje. V nedeljo dne 2. oktobra ob petih zjutraj zvonjenje in budnica domače godbe, potem spovedovanje. Ob sedmih sv. maša s slovensko pridigo o Slomšku, med sv. mašo skupno obhajilo križarjev in križaric. Po sv. maši se bo proizvajala krasna igra »Razvalina življenja« na prostem in Slomškove pesmi. Ob desetih slovesen sprejem Slovencev, ob 11. uri slovenska pridiga o Slomšku in pontifikalna maša, po sv. maši zopet igra in simbolične vaje. Po predstavi slovesne večernice s »Tebe Boga hvalimo«, po večernicah bodo bratje Hrvatje spremili Slovence z godbo do najbližnjega križa za slovo. Igro in simbolične vaje vprizori slovenska mladina od Sv. Križa pri Rogaški Slatini. Ljubitelji Slomškega iz rogaškega, šmarskega in kozjanskega okraja, ki vam na Vinagoro ni dolga pot, udeležite se tega romanja, ne bo vam žal! Občudovali boste lepo Vinagore, delavnost tamošnjega g. župnika in zvestobo faranov do svojega dušnega pastirja. Vzemite v roko »Naš dom« št. 9 in čitajte članek »Križarji in mi«. Tam je popisana Vinagora in njeno versko življenje. Pokažimo bratom Hrvatom, kako ljubimo našega škofa Slomškega. Za šmarsko-rogaški okraj bo odhod od Sv. Križa v nedeljo dne 2. oktobra ob sedmih zjutraj. Na svidenje med brati Hrvati na Vinagori!

K 70letnici Slomškove smrti je študijska knjižnica v Mariboru v svoji čitalnici priredila razstavo, ki obsega izbor Slomškovih rokopisov in pisem, njegovih knjig, vrsto njegovih slik ter literaturo o njem. Razstava bo odprta od 26. septembra do 1. oktobra, vsak dan predpoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5. ure. Vstop prost.

Črešnjevci pri Slov. Bistrici. Tukajšnje prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 2. okt., popoldne po večernicah igro »Pri kapelici«. Pridite!

on bo še enkrat obedoval brezplačno. Najbrž se bo gostoljubni sestanek raztegnil še na poju-trajšnji večer, še dalje — dalje —!

Njegova presoja sreče bi bila vsekako malo drugačna, če bi bil opazil, kako sta metala pridigarja za njim poglede, ki so pričali o vsem drugem, le o ljubezni in udanosti ne! Ako bi bil Mohamed bolj globokoviden, bi bil spoznal v enem sobratu berača, ki ga je obiskal zjutraj, in tudi opazil, ko se jima je pridružil še tretji in je nato odbrzela trojica.

»Imam nova navodila od našega khana (voditelja)«, šepeta tretji, ki je Sahib, »moramo hitro in temeljito obračunati z Mohamedom. Khana vznemirja gibanje Indijcev. Vodja mora imeti za vsako ceno denar. In ti, Omar, se moraš prej ko mogoče podati v Konkan, odkoder mu boš poslal sveže blago v Gudjerat. Upa, da bo ubil dve muhi z enim udarcem. Ako bo imel blago, potem le naj primejo Angleži Indijce nekoliko bolj trdo. Če bi se pa iz zadeve kaj izcimilo, bo prišlo do novih nemirov. Toraj, Omar, veliko hoče imeti!«

Kačji zagovorniki (zarotovavci).

Južno-zapadno od Ahmendagarja, nekako 250 km oddaljeno od Bombaya, leži vas Songao, v kateri prebivajo Indijci. Le nekaj malo kristijanov je tamkaj, katere obiskuje tu in tam pater iz postaje Sangamner.

Pred eno od kočur, ki se loči od ostalih po križu, ki se dviga iznad strehe, sedi belokožec. Že po belem talarju je lahko uganiti, kedo da je, namreč pater Saheb iz Sangamnerja. Krog njega sedi, pazljivo poslušajoč, krdelo otrok, ki sledijo njegovim naukom.

Moli z njimi še zadnjo molitev in nato jih pošlje domov. V selu Songao ni ulične razsvetljave in ljudje gredo z zatonom solnca počivat.

Zjutraj je maševal na »postaji«, v ubogi, s križem okrašeni koči in se je podal po končani sv. daritvi s svojim kolesom v spremstvu otrok na pot.

Počasi se je razgubilo čebeljajoče spremstvo, kmalu je bil sam z najbolj udanima, kakor ju je nazival, z bratcem in sestrico, z Ramom in

co in z njo podelil točno 211.517 udarcev. Ob sobotah je šibal zakrknjene dijake in v cellem naštel 240.000 šib. Za manjše prestopke je 20.989krat dijake oplazil z ravnalom po prstih, 136.175krat s cunjjo za brisanje šolske table po glavi. Razen tega je gojencem razdelil 10.215 zaušnic in jih 1.115.800krat tlesnil po nosu ali po glavi. Te številke niso izredno visoke. Haberle celo pripoveduje, da so mu očitali nekateri tovariši popustljivost. A noben drugi učitelj ni bil tako vnet za računartvo, kakor spoštovani pisec teh spominov.

Slomškova proslava v Ptuj. Župnija sv. Petra in Pavla v Ptuj slovesno proslavi spomin 70letnice smrti našega velikega škofa A. M. Slomškega v nedeljo dne 9. oktobra t. l. Zjutraj pri ranem sv. opravilu skupno sv. obhajilo, s toplo prošnjo, da ljubi Bog našemu Slomšku čimprej podeli čast altarja. Ob pol desetih bo slavnostna pridiga, nato pa slovesna sv. maša. Popoldne ob treh bo v mestnem gledališču slavnostna akademija s pestrim sporedom.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tudi pri nas hočemo 70letnico Slomškove smrti proslaviti na dostojen način. V ta namen se bo vršila dne 2. oktobra t. l. pri nas velika Slomškova akademija, katere posebnost bo v tem, da ne bodo nastopile poleg govornika in deklamatorke samo domače pevske moči, ampak tudi dva sosedna pevska zbora: malonedeljski in jurjevski, in sicer posamič in v skupnem nastopu. Skupno bodo proizvajali novo, nalašč za to obletnico zloženo skladbo »Vesolja dom«, ki jo je na Slomškovo besedilo priredil za mešan in moški zbor s solospeli g. p. France Ačko iz Ljubljane. Da pa ne bo manjkalo tudi dramatične točke, nastopijo domači fantje in dekleta z lepo štiridejansko igro, ki bo gotovo vsem ugajala. Za sklep zapoje trije združeni zbori venček Slomškovih ponarodelih. Kdor hoče torej slišati Slomškovo »Preljubo veselje« v novi svečani obliki, podano od 60 pevcev in pevk pod vodstvom g. Ostrža, malonedeljskega župnika, in se nadviti spretnosti naših igralcev in igralk, naj se pravočasno potruji za vstopnico. Na veselo svidenje!

POSAVJE PROSLAVLJA SLOMŠKEGA.

V Pišecah še vedno prevladuje krščanski in narodni duh, ki je vladal nekdanj in kojega je popolna zmaga v bodočnosti. Očiten izraz za to je bila Slomškova proslava v nedeljo, 25. septembra. Pri rani službi božji je imel cerkveni govor dr. Josip Hohnjec ob ogromni udeležbi ljudstva, zlasti mož n mladeničev, ki so z napeto pozornostjo sledili govornikovim izvajanjem. Dr. Hohnjec je predložil ljudstvu Slomškov program, ki ga je ta veliki slovenski voditelj predpisal slovenskemu narodu, da more živeti med drugimi večjimi narodi ter napredovati v prosveti in kulturi. Na dva stebra je Slomšek oprl ta sloven-

ski življenjski program, ki jih je tako globoko zasadil v slovenska tla, da jih nobena sila ni mogla ter jih tudi ne bo mogla omajati. Ta stebra sta katolištvo in slovenstvo. Boječ se da ne bi eden ali drugi teh stebrov oslabil, je vedno z vso vnašo propovedoval njuno vzporedno rast in skladno delovanje. Ker morejo nekrščanska društva ter slabe knjige in nekrščanski časniki motiti to harmonijo (skladnost), zato je Slomšek z vso odločnostjo nastopal zoper taka društva in zoper takšne liste in knjige. Njegova vnaša nam bodi zgled, svarilo in spodbuda. V današnjem času je borba zoper vse, kar je v javnosti nekrščanskega in kar ogroža pristni zanačaj slovenstva, ravno tako, ako ne bolj potrebna, kot v Slomškovi dobi. Nato je govornik opravil peto sv. mašo. Pri drugem opravilu je propovedal g. kaplan Modrinjak, g. župnik Toplak pa je imel slovesno sv. mašo. Po večernicah je bila prireditev v Kostevčevi dvorani, katero je s primernim nagovorom otvoril g. Podvinski. Predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec je z živahno-poljudno besedo nakratko začrtal neminljivost zaslug, ki jih je Slomšek pridobil za naš narod kot škof, narodni buditelj, voditelj in vzgojitelj. Njegov opomin: »Kriva vzgoja otrok je slabih časov mati«, naj bi bil življensko vodilo za vsako slovensko družino in ves slovenski narod. Za svoje veliko delo Slomšek ni našel dovolj priznanja, dokler je živel, pa tudi ne po svoji smrti. Naše svobodomiselnost se še vedno odteguje vplivu tega svetniško-krščanskega in vzorno-slovenskega moža, kar je tudi pokazalo ob tej obletnici. Člani Prosvetnega društva so prav dobro predstavljali Jalenove »Brate«. Vmes so zapeli lepe Slomškovske pismi, in sicer ne samo pevske zbor, marveč vse občinstvo. Nad Posavjem tudi plapolala Slomškova zastava!

Mesto zlata — porcelan.

Celotna znanost in posebno še kemija je bila pred 250 leti globoko pogreznjena v razne čarovnije. Vse je verjelo v zdravilo, ki napravi človeka nesmrtnega tudi po telesu in posebno še v ono tekočino, ki spreminja navadne kovine v — zlato.

Planinka čaj

Bahovec Vas stori mlade, okretne, vitke in duševno sveže.

Zavitek Din 20.— v apotekah. 841

Čarovnij so se oklepali dvori knezov v Berlinu in Dresdenu. Kako pa tudi ne! Neprestane vojne so požirale velikanske svote in nič manj tudi vzdrževanje dvorov. Na drugi strani pa so bili uverjeni tudi možje znanosti, da je mogoče spremenjenje kovin.

V taistih časih se je rodil Janez Friderik Boettger v neznatnem nemškem mestecu Schleiz. Oče mu je umrl kmalu; mati je v drugič poročila tehničnega oficirja, ki je znal Boettgerja navdušiti za kemijo. Kot učenec pri tedaj znanem berlinskem lekarnarju Zornu je pridno proučeval opise vseh znamenitih kemikov, ki so opisovali poleg resnice razne tajnosti ter čarovnije. Iz skrivnostnih beležk je posnel leta 1701 mladi Boettger tekočino, s katero je hotel pridobivati zlato. Njegov oči se je smejal, ko mu je poročal pastork o najdbi.

Kralj Friderik Viljem se je začel zanimati za mladega Boettgerja, ki je pa ubežal na Saksonsko.

Ko so poskušali iz Berlina, da bi dosegli njegovo izročitev, so 17letnega kemika na povelje Avgušтина Močnega enostavno ujeli in privedli v Dresden. Knez Egon iz Fürstenberga mu je opremil v lastnem gradu dve sobi kot delavnico in ga je založil tudi z denarjem. Zlata kletka Boettgerju ni prijala. Junija 1703 je poskusil pobegniti, pa so ga prijeli in odvedli nazaj na grad pri Dresdenu in njegov stan strogo zastražili. Ko je zagrozil z gladovnim štrajkom, da si konča življenje, so ga prisilili, da je jedel in pil.

Kisla reka.

Prof. James Crox, znani potovalec po Ameriki, je na svojih potovanjih opazoval čudna vodovja. Na državni meji med Argentino in Čilejem teče Rio Agro, Kisla reka, ki nosi po pravici svoje ime, kajti radi njene kislosti je ne pije niti živina. Ob spodnjem toku so ji bregovi čisto goli. Prof. Crox domneva, da je ta reka kisla zaradi tega, ker padajo vanjo v gornjem toku drevesa iz pragozdovja in se tam razkrajajo. — V gornjem toku je voda povsem normalna. Na zemlji bi bila torej cela reka — lesenega kisa! Prebivalci ob spodnjem toku si iz te vo-

Sito. Bila sta sirota, ki nista poznali staršev, ki sta opravljali kljub 13 in 11 letom pri vaščanih lažja dela, živeli od dobrote sosedov in spali pri kristjanu. Precej časa ju je že podučeval pater v krščanski veri in kmalu bi naj prejeli zakrament sv. krsta.

»Sedaj pa le pojdiva! Jaz moram naprej in vidva bi se preveč oddaljila od vasi!«

»Da!« je rekel fantek pokorno. »Hvaljen Jezus...«

»... na veke. Amen.«

Rama in Sita sta pozdravila, pater jima je pomahljal z roko, skočil na kolo in kmalu izginil za ovinkom.

Gledala sta za njim, se smehljala in odbrzela nazaj proti selu.

Naenkrat zagleda Sita na stranski stezi dva možka.

»Moža s kačo!« krikuje vsa radostna.

»Kačji zagovornik!« pritrjuje Rama.

Roko v roki kričita in hitita proti vasi. Oba neznanca s turbani na glavi sledita počasi otrokoma. Spodaj stopajoči mož ima za pasom dvoje

piščalk in na glavi nosi dve okrogli in zaprti korbi. Drugi ima na vrhu turbana dva še večja jerbasa, ki sta povezana z motvozom.

Mladež iz sela Sangao prihiti tujcema veselo kričeč nasproti in ju obda v krogu.

Oba moža se ustavita pri vhodu v vas. Veliki korbi odloži mož, ki ju je nosil in sede pri njih na tla.

Drugi pa je tudi odložil manjši jerbas in čaka, da se zbere iz sela dovolj gledalcev. Nato odpre pokrov, se spusti na tla, potegne piščal izza pasa in začne počasi piskati. Nosljajoče in brez pravega napeva vrejo glasovi iz piščali. Komaj pa so čule kače prve glasove, se že dvigajo njihove široke glave iz košare. So to najbolj nevarne kače kobre ali naočarke.

Naenkrat utihne piščal. Kače se zgrudijo po tleh. Z bliskavico jih pomeče piskar nazaj v košaro in jo skrbno zapre.

Izmučen sede in si obriše z roko s čela obilen pot.

Gledalci vztrajajo. Z največjo napetostjo čakajo, kaj neki je in bo z onima velikima koša-

Med tem se je bil povrnil Avguštin Močni iz Poljske. Sklenil je z Boettgerjem pogodbo, da bi si zasigural izrabo njegovih iznajdb in mu je oskrbel na Albrechtovem gradu delavnico. Ko so se bližali sovražni Švedi, so odvedli kemika pred njihovim prihodom v trdnjavo Königstein, kjer je delal razne poskuse v posebnem paviljonu.

Tukaj ga je posetil lepega dne plemenitaš Čirnhaus, ki je posedal velike steklarne in druga podjetja. Temu nabraznemu možu je potožil radi knežjega pohlepa po zlatu tako dolgo ujeti Boettger svojo usodo in gorje. Zaupal mu je tudi, da je sit ujetništva in že davno je obupal, da bi se dalo napraviti zlato umetnim potom. Čirnhaus mu je tolmačil svojo željo, najti zemljo za porcelan, da bi lahko izdeloval v Nemčiji kitajski porcelan, ki je bila tedaj ena najbolj iskanih dragocenosti.

Boettger se je navdušil za to misel in je usmeril zanaprej vse svoje poskuse na porcelan. Posrečilo se mu je, da je leta 1707 žgal rdečkast Boettgerjev porcelan, ki je vzbudil zanimanje. Knezu je odkrito priznal, da ne zna delati zlata, pač pa porcelan, ki je vreden ravnotoliko. Avgust Močni je bil tudi s porcelanom zadovoljen. Spremenil je »zlato« kuhinjo v tvornico za porcelan, v kateri je delal Boettger z 20 delavci.

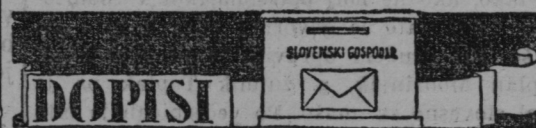
Rdečkasti porcelan ni našel odjemalcev. Na razstavi v Leipzigu izdelki iz tega porcelana po večini niso bili prodani. Avgust Močni je moral zalagati tvornico z vedno novim obratnim kapitalom. Boettger je preiskoval večkrat noč in dan razno zemljo. Še le l. 1709 mu je uspelo, da je lahko pokazal knezu izdelke iz prozornega, mlečno-belkastega porcelana. Čirnhaus ni več doživel evropske iznajdbe porcelana.

Boettger je delal še štiri nadaljna leta razne poskuse, dokler se mu je posrečilo, da je napravil z raznimi barvami trpežno poslikano skodelico iz porcelana. Med tem so bili spremenili Albrechtov grad v tvornico za porcelan

in tukaj je uspela leta 1715 iznajdba res finega in trdega porcelana.

Boettger sam pa je še vedno čepel v sicer zlati — kletki. Poskušal je najti razvedrilo v vrtovih, v vinu in slednjič v žganju.

Alkohol mu je uničil duševno in telesno moč. Radi pijančevanja je zapravil celo milost Avguštin Močnega — knez je bil prepričan, da izdaja Boettger recepte za porcelan drugim in radi tega ga je izročil sodišču. Še isti mesec je umrl iznajditelj porcelana, star komaj 36 let.

Pameče pri Slovenjgradcu. Neizprosna smrt nam je dne 10. t. m. ugrabila nad vse priljubljenega in vedno veselega Ivana Rotovnika. V najlepši dobi življenja, v 35. letu, ko se je baš pripravljal, da samostojno zagospodari na lepem fencatovem posestvu, tako sta z njim že priletela starša izgubila svojo najboljšo moč. Pokojni Ivan je bil nad vse agilen prosvetni delavec, bil je odbornik občine in šolskega sveta, vnet odbornik tukajšnjega gasilnega društva. Bil je ena najboljših moči dramskega odseka, dolga leta pa je s svojim krasnim petjem poveljeval cerkvene slavnosti. Grozna morija svetovne vojne mu je vzela levo oko in ga zaznamovala z boleznijo. Bil je sicer telesno šibek, a bogat in razumen na duhu. Bil je eden najodličnejših družabnikov in ga je vsled njegovega poštenja in nedosegljivega humorja ljubilo vse. Najbolj ljub in drag pa je nepozabni Ivan bil pač svojim tovarišem gasilcem, za kojih društvo je žrtvoval dobesedno del svojega življenja. Pa saj je bil član družine-hiše, ki se imenuje zibelka pameških gasilcev. Njegov pogreb je bil veličasten, nad 50 gasilcev v krojih, zbor lovcev, sotrpini-invalidi, šolska mladina z g. učiteljem ter ogromna množica občinstva je spremljala pokojnika na mirodvor. V krasnih besedah so se od njega poslovili v imenu gasilcev poveljnik Črešnik Ferdo, nadalje gg. Rotovnik Jože,

Visočnik Andrej in drugi. Pevci pa so svojemu sopevcu zapeli dve žalostinki. Prerano umrlemu Ivanu želimo veselo uživanje večnega veselja, žalujočim staršem, bratu in sestram pa naše iskreno sožalje!

Sv. Martin pri Vurbergu. (Dvojna poroka v ugledni družini.) Pri nas se je v nedeljo dne 18. t. m. vršila izredna družinska slavnost. V ugledni hiši odličnega narodnega gospodarja Ivana Klemenčiča sta se poročila sin Ivan in hčerka Katica. Ivan si je pripeljal kot življensko družico na lep dom Kristino Šauperlovo, hčerko gostilničarja iz Zimice pri Sv. Barbari. Katica pa je odšla gospodinjit na odlični Šantlov dom v Žitečki vasi pri Dupleku in je vzela v zakon mladega Šantlovega Joškota. Oče Ivan Klemenčič, dasiravno še nima celih šest križev, je kot prevdaren slovenski gospodar oddal veliki del bremena na rame mlajšega roda. Cela okolica čisla očeta Klemenčiča kot naprednega narodnega gospodarja. Naš Ivan je znal ustvarjati: njegova kmetija je ena najvzornejših v celim okraju. Z malim je začel, a Bog mu je dal srečo in blagoslov. Njegovi sadonosniki in vinogradi so sloviti daleč na okoli. Klemenčičeva hiša je že od nekdaj prepojena pravega slovenskega in krščanskega duha. Oče Klemenčič je bil dolga leta župan in je zavzemal še druga častna mesta. Velike so tudi njegove zasluge za zgraditev dupleškega mosta. Že od nekdaj je bil g. Klemenčič priznan in zaveden slovenski rodoljub in je pri vseh volitvah že pred vojno glasoval vedno za slovensko našo stvar. Klemenčiči izhajajo iz stare plemiške rodbine v Slovenskih goricah. Želimo očetu Klemenčiču, da bi še ustvarjal in vodil še naprej razne ustanove in svoje gospodarstvo v vzgled drugim ter bi užival sad svojega truda še mnoga leta. Mladoporočencema pa želimo obilo nebeškega blagoslova!

Sv. Martin pod Vurbergom. Pri Sv. Martinu pod Vurbergom je v nedeljo dne 18. septembra zvečer nenadoma umrl, zadet od kapi, tamonjni zaslužni župan Ivan Klampfer, star 51 let. Bela žena ga je nepričakovano prišla pri spravljanju sadja. Rajni Klampfer je bil iz znane slovenske in krščanske Klampferjeve družine in je imel velike zasluge za napredek lepe šmartinske občine. Svetila mu nebeška luč!

rama. Med piskanjem je izvlekel oni drugi dolgi meč, katerega so radovedneži še le sedaj zapazili.

Slednjič se ojunaci eden od vaščanov ter vpraša:

»Tujec, kaže so te ubogale. Povej nam vendar, kaj bo z velikima košarama? Ali nam danes ne boš pokazal te skrivnosti?«

Kačji zagovornik molči nekaj časa in odgovori, kakor bi se prebudil po prihodu iz drugega sveta:

»Gotovo...!? Ne vem... Veliki košari?! ... Ne vem... Ako je milost... potem že lahko!«

Zopet utihne. Groza spreleti gledalce, otroci se odmaknejo.

»In milost, kedaj bo podana...?«

»Ako bo odrečena... ne morem...«

Zagovornik ostane miren. Videti je, kakor bi se pogovarjal z nekim čisto tujim, ki je daleč — daleč proč, a vendar sliši njegove rahlo šepetajoče besede:

»Ni dano vsakemu človeku... da prenese

... Morajo biti nedotaknjeni ... otroci ... dečki in deklice ... morajo biti posebni varovanci božanstva ... Brez staršev ... brez sorodnikov ... Sirote ...«

Nikdo ne upa spregovoriti niti besedice.

Rama prime malo Sito za roko. Loti se ga strah pred hudobnim, skrivnostnim moškim in nehote se umakneta med množico odraslih. Zgleda tako, kakor bi poznal tujec njuno preteklost in bi hotel nekaj od sirot. Ko bi le bil ubogal patra, ki ni rad videl, če so pasli deca radovednost na takih predstavah.

Slednjič izusti eden od možakarjev:

»Tukajle v naši sredini sta dva otroka, brat in sestra, Rama in Sita...!«

V očeh kačjega zagovornika se nekaj peklenko zlobno zasveti.

»Eden bi zadostoval... Če sta pa kar dva tukaj, lahko takoj začnemo z igro.«

Počasi se dvigne. Njegov obraz postane živahniji. Prijazno smehlja vpraša:

»Kje sta otroka?«

(Dalje sledi.)

de, ki jo mešajo s studenčnico, primejajo osvežujočo limonado.

Vljudnost.

Teta je pripovedovala otrokom, da pride vsak priden človek v nebesa in da tam postane angel.

Metka: »Tako, potem pa bodeš ti stara mati od angelov, ko boš umrla.«

Pojasnilo.

Poset: »No, mali, ali me še poznaš? Zadnjič sem bil že tudi tukaj.«

Janezek: »Seveda vas poznam. Saj ste Vi tisti, o katerem je rekla mama, ko ste odšli, da ste najbolj dolgočasen človek, kar jih ona pozna.«

Sv. Martin pod Vurbergom. V sredo dne 21. septembra smo tukaj ob ogromni udeležbi domačinov in sosedov pokopali našega prerano umrlega župana Ivana Klampfer. Šolska mladina, požarniki, župani in občinski odborniki iz cele okolice, mladeniška Marijina družba, katere član je bil rajni, okrajni glavar iz Maribora in nepričakovano velika množica prebivalstva je spremljala blagopokojnika na njegovi zadnji poti. Sprevod je vodil domači g. župnik Lajnsič v družbi z vurberškim župnikom g. Kokeljcem. Mladeniški pevski zbor je na domu, v cerkvi in na grobu zapel rajnemu žalostinke v slovo. Z nagrobnimi govori so se poslovlili od pokojnika g. župnik Lajnsič, g. Kostajnshek in mladostni prijatelj umrlega g. bivši poslanec Franjo Žebot. Govornik so posebej slavili lepe lastnosti rajnega župana, ki je bil ne samo svetilni občin, ampak celi okolici in vsem v pomoč. Svojega slovenskega in krščanskega prepričanja ni nikdar zatajil. Zato pa je bil tudi visoko spoštovan vsepovsod! Naj mu bo domača zemlja lahka! Po pogrebu se je zbral občinski odbor k žalni seji, v kateri je občinski svetovalec g. Kostajnshek slavil velike zasluge pokojnikove za napredek občine in cele župnije. Občinski odbor bi tudi moral določiti moža, ki bi naj bil Klampferjev naslednik kot župan. Značilno za sedanje žalostne razmere je, da po večernem posvetovanju in pogajanju niti v navzočnosti okrajnega glavarja nihče ni hotel prevzeti za sedanji čas težke službe župana. Iskali smo župana tudi izven mož sedanjega občinskega odbora, pa nikogar ni bilo, ki bi prevzel to mesto. Nazadnje je bil določen za novega župana trgovec in gostilničar g. Janko Kostajnshek. Naša občina je pod spretnim vodstvom rajnega g. župana začela graditi mostno tehniko, ki je za naš kraj krvava potreba. Daleč okoli ni nikjer bilo dosedaj nobene tehnice. Če si hotel stehitati kaj večjega, moral si ali v Maribor ali v Ptuj. Samo pošte si še želimo pri Sv. Martinu. Mariborski avtobus-promet nam je napravil slabo uslugo, ko je reducirjal voznje. Naša proga je menda ena najboljših in kljub temu so sedanji mariborski gospodarji tri dni v tednu ukiniteli voznjo. Sadja, osobito jabolk, imamo letos izredno mnogo. Le cene so slabe in kupcev ni od nikoder. Naš kraj se posebno odlikuje po žlahtnih vrstah in dobri kakovosti. Drava je na črti od Trčove pri Sv. Petru do Vumpaha na mnogih mestih začela rušiti rodovitne njive in travnike. Celo nekatere hiše so v nevarnosti. Nerazumljivo nam je, zakaj so kamenje, ki je bilo na levem bregu pripravljeno za regulacijo, zvozili bogve kam! Ali ni nikogar več na svetu, ki bi se potegnil za ubogega kmeta! Še stari regulacijski zidovi na levem bregu se rušijo. Reš, na vse strani težave!

Gornja Sv. Kungota. Nova sv. maša v Gor. Sv. Kungoti, ponovitev. Dne 16. oktobra t. l., ob devetih dopoldne, bo v naši župnijski cerkvi ponovitev nove sv. maše č. g. Ferdinanda Kolednik, novomašnika za šibeniško škofijo v Dalmaciji. Ob devetih gre v slovesni procesiji č. g. primicijant v družbi svojih sobratov duhovnikov iz župnišča med pritrkavanjem zvonov v cerkev. Očetje in matere, pridite pogledat in molit tisti dan v cerkev, da se Vam srce na novo vžge v želji, da doživete boljše čase in da ena ali druga mati naših družin doživi veselje, videti svojega sina pred altarjem. Ker je č. g. novomašnik siromaškega stanu, se bo vršil offer okoli altarja.

Fram-Rače. Dne 2. septembra smo pokopali našo dobro mamico Genovefo Blatnik, katera je kljub vsemu prizadevanju, ko se je podvrgla težki operaciji dne 31. avgusta, mirno

v Gospodu zaspala po mukepolni, dolgi bolezni, katero je vdano prenašala. Kako je bila rajna priljubljena, je pokazal njen sijajni pogreb. Rajna je bila nič manj kot 91 otrokom botra, bodisi pri krstu ali pri birmi. Značilno je, da se je poslovlila s tega sveta po preteku enega leta po smrti svojega moža, ki se je nesrečil s kolesom. Res ni zapustila otrok, a vendar pa jo objokuje in za njo žaluje vsa okolica. Zato ji blag in trajen spomin! Na svidenje nad zvezdami!

Velika Nedelja. Križniški logar Franc Petek je ustrelil v redovnem gozdu »Otok« lep komad samice kačjega orla, ki meri z razpetimi peruti 185 cm. Ta ptica je zelo redka v naših krajih. Ako je verjeti nekemu poročilu, so bili na bivšem Štajerskem od leta 1923 ustreljeni samo trije kačji orli in sicer leta 1923 na Pohorju, letos v aprilu blizu Rač in v avgustu zgoraj omenjeni. Križniška uprava je dala orlico nagaziti pri g. Zieningerju v Mariboru in sedaj krasi ponosna in grzna ptica pisarno gozdne uprave.

Mala Nedelja. Prostovoljno gasilno društvo v Mali Nedelji bo imelo v nedeljo dne 2. oktobra v gostilni tovariša Kosija veliko vinsko trgatavo. Takoj po večernicah bo istotam polaganje temeljnega kamna za novi gasilski dom. Prosimo vsa okoliška društva in vse gasilstvu naklonjeno občinstvo, da nas ob tej priliki obiščete! — Odbor.

Veržej. God farnega zaveznika sv. Mihaela obhajamo v nedeljo dne 2. oktobra v na novo tlakovani cerkvi. Naj on izprosi ta dan vsem, ki so k oplešanju cerkve kaj pripomogli, obilo blagoslova in zadovoljnosti!

Špitalič pri Konjicah. Suša nas stiska. Suša v žepu, suša na polju, suša na travnikih, suša celo v vodnjakih. S strahom pričakujemo zime. — G. župnik Goričan Janez je podal ostavko na odborniško mesto v krajevnem šolskem odboru, ker ne mara biti soodgovoren za velika bremena šole. — G. abiturient Planinc Fr. se je odločil iti v mariborsko bogoslovje. Da bi bil srečen!

Šmartno ob Paki. Tukaj je umrla posestnica Antonija Lukner. Pokojna je bila stara 43 let, krščanska in pridna žena. Pogreb se je vršil na tukajšnjem pokopališču ob številni udeležbi. Pokojna zapušča moža in štiri mladoletne otroke, peta, en mesec stara njena hčerkica ja pa tudi umrla, ko je še mati ležala na mrtvaškem odru. Bodi prežgodaj preminuli zemlja lahka, ostalim pa naše iskreno sožalje!

Sv. Vid pri Grobelnem. (Smrt in pogreb g. župnika Antona Penič.) Zadnja številka »Slovenskega gospodarja« še ni naznanila smrti našega g. župnika Antona Penič. Zato danes poročamo o njej in o veličastnem pogrebu vsem našim rojakom v tujini ter vsem častilcem, prijateljem in znancem blagopokojnega, posebno v Laporju, pri Sv. Magdalen v Mariboru, v Gornjemgradu, pri Sv. Rupertu nad Laškim, v Zetalah in pri Sv. Križu tik Rog. Slatine, koder je od leta 1904 do 1917 vneto služboval. K nam je prišel 1. septembra 1917 ter pri nas deloval vseh 15 let naglega prevrata in rojstva in razvijanja naše lepe države.

Pri pokvarjenem želočcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje že kozarec naravnega »**Franz Josefove**« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želoдец izpričujejo, da se izkaže uporaba »**Franz Josefove**« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »**Franz Josefova**« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Zadnja 4 leta mu je grenila bolezen, ki ga je vedno hujše slabila in mu slednjič vse moči izpila tako, da je letošnjega avgusta prošil za stalne vpokojitev. Pa kmalu nato ga je vrglo na bolniško posteljo, iz katere ni mogel več vstati. Prepeljali so ga dne 16. septembra v celjsko bolnico, kjer pa je že v ponedeljek dne 19. septembra zvečer ob devetih izdihnil blago mašniško dušo v svojem 56. letu življenja in nastopil, kakor upamo, svoj večni počitek v nebesih. Njegove telesne ostanke so dobri župljani v torek zvečer v Št. Vid pripeljali in v četrtek nato ob velikanski udeležbi vernega ljudstva domače in sosednjih župnij, vsled njegove želje, položili v sredino med rajne župljane tam pri velikem križu, da čakajo vsi skupnega vstajenja sodnega dne. Ganljivo lepo se je poslovlila domača šola od svojega blagega kateheta; milodoneče posmrtnice so priljubljenemu dušnemu pastirju zapeli naši pevci pred župniščem, v cerkvi in ob odprtem grobu; domači gasilci, ki so ga nosili na zadnji poti, ojačeni z močnimi četami sosednjih društev, so bili častna straža in lepo spremstvo svojemu prijatelju in dobrotniku; 24 duh. sobratov je v turobnem zboru spremljalo mrtvaške obrede, ki jih je opravil g. dekan Lom iz Šmarja, in pretresljivo besedo v slovo rajnemu je govoril g. profesor mons. Vreže iz Maribora, proseč hvaležnega spomina in požarne molitve za njega. Daleč od svojega lepega rojstnega kraja na Dolenjskem, Sv. Križa pri Kostanjevici, zdaj počiva njegovo telo, duša njegova pa naj zavživa večno plačilo!

Šmarje pri Jelšah. Letina, trgatav in drugo. Izdatnega dežja pač ni, čeravno se nam je bil že parkrat in tudi v začetku in koncu kvaternega tedna nastavlil. Skrbi nas, kaj bomo posebno hribovci živini polagali, ko paše ne bo in nam suhe krme manjka prežgodaj. Pa tudi posebno lepih furežev ne smemo pričakovati, ker naše gospodinjne ne bodo imele ne repe in ne korenja in ne kaj drugega za dolgotrajno pitanje svinj. Pa kaj bi si v sedanjem za vinogradnika tako zaželjenem času delal preglavice in bi sitnaril s svojim »jamranjem«! Za branje se že pripravljamo! In s tem je mnogo povedano. Težka vrata hramov pogosto škripljejo; nabijamo prejemalce, škafe, sode, lakonce in brente; snažimo prešnice, krnice, koše in kleti; spravljamo vedričke in brusimo »bindeke«; premišljujemo, kdo nam je v vinogradniškem delu najrajši pomagal in kdo bo berač in brentaš, pa tudi brentaška palica že v kotu sloni. Na mizo bo prišla seveda sladka potica, ker je orehov zadosti; le maslna pečenka, ker je živina poceni; le solate ne bo, ker nam jo je že suša brez jesiha in olja pojedla. Za premembo bodo gospodinjne lahko postregle tudi z dobrimi žganci, ker smo že spravili, okožuhal in na naše svisle in štože pobesili zelo lepo koruzo, da zgledajo poslopja, kakor bi bila deloma zlato-rumeno pobarvana. Jesen je vesela; da bi le tudi jesen in večer našega življenja bil tak in bi se mi mogli pred svojim Sodnikom prikazati obloženi s sadovi krščanskega življenja in dobrega dela!

Sv. Rupert nad Laškim. Danes se gotovo vsem malim ljudem — to so pred vsem naši kmetski posestniki in delavci — hudo godi, a nam v visokih laških bregovih in hribih postaja stanje naravnost obupno: letošnja strašna suša nam je vzela vse jesenske pridelke; večina posestnikov ne bo imela niti ene repe, ne ene glave zelja, ne ajde, niti enega koša otave; koruza se je v polrasti na njivah posušila, sadje na pol zrelo in za nobeno pravo rabo, o kakšni prodaji ni ne sluha ne duha. V zadnjem času nam pa začne zmanjkovati

tudi vode; studenci usahnujejo drug za drugim; po noči od enih do dveh si skušajo ljudje uloviti nekaj pitne vode.

Pišce. Najnovejša pri nas je to, da si je eno preteklih nedelj nekdo dovolil zelo neokusno, oziroma zlobno šalo in zvižajo s tem, da je prilepil na steber cerkvene ograje lepak ne-premišljene in neumne vsebine, kar bi naj spravilo nekatere osebe v Pišecah in okolici v neprijetnosti. Lepak je podtaknjen za preizkušnjo, kaj bo storila oblast. Pa ne boš, bratce! Vemo, po čem to smrdi in kam pes taco moli. Piščani nismo taki in bilo bi zelo lepo, če bi nas razni zvižaježi in agenti pustili s takimi stvarmi pri miru in si iskali kruh na bolj pošten način. Vemo tudi, odkod veter piha, a farizejsko potrkanje na prsa nam ne bo oči zavezalo.

Pišce. Naš Fricl ga pač rado malo potegne. In takrat najraje zaspi tam, kjer se nahaja. Tako se mu je zgodilo pred kratkim. Ker pa se je tokrat napotil proti svoji navadi domov, je med potjo omagal in zaspal. Pa je imel čudovite sanje. Sanjalo se mu je, da mu je nekdo slekel stare hlače in mu oblačil nove. Kar na smehljaj so se mu v spanju potegnile ustnice. In je spal dalje. A na večer ga je hlad zbudil. Toda groza! Mesto novih hlač se je znašal brez njih. Uzmecvič je šel ž njimi. Kaj pa sedaj? Hočeš, nočeš, moral je brez njih domov. In kakšno šolo sta imela doma radi hlač z ženo, ve samo Fricl, česar pa nikomur ne pove. Toda rdečica ga vedno oblije, če mu kdo omeni zadevo s hlačami. Zanimivo pri vsem je tudi to, da sta se pri Friclu na domu zglasili malo pred zadevo s hlačami dva prebrisani ciganki, ki sta iz kart prorokovali tudi njemu in njegovi ženi. In lasje so šli obema pokoncu, ko ciganka pravi, da bo hišo zadela v kratkem velika nesreča, ker jo bodo obiskali tatovi. Ali komaj sta ciganki izginili, že sta oba zapazila, da je napovedana tatvina izvršena. Hitro sta jo mahnila za cigankama, a bilo je že prepozno. O cigankah ni bilo več ne duha in ne sluha. — Naša hranilnica in posojilnica je znižala za prihodnje leto obresti na posojila tistim, ki bodo tekom leta nekaj dolga vrnili in redno plačevali obresti, od 7 odstotkov na 4—5 odstotkov. Posnemajte!

Izžrebane številke beograjske katedrale.

Te dni so bile izžrebane sledeče srečke v loteriji za zgradbo katoliške katedrale v Beogradu:

Glavni dobiček dvakrat 300.000 Din (600.000 Din) je zadela številka 184.276. — Dvakrat 50.000 Din (100.000 Din) št. 89.832. — Dvakrat 20.000 Din (40.000 Din) št. 219.736. — Desetkrat 10.000 Din (100.000 Din) št. 62.958, 84.661, 85.898, 87.043, 190.716. — Dvajsetkrat 5000 Din (100.000 Din) št. 5448, 25.760, 112.014, 173.433, 180.910, 192.397, 204.343, 208.996, 213.483, 229.317. — 120krat 500 Din (60.000 Din) št.: 9192, 19.004, 21.942, 23.582, 34.991, 45.377, 45.690, 56.002, 60.845, 61.479, 70.917, 78.570, 79.807, 80.137, 81.000, 82.874, 43.126, 83.730, 86.685, 90.595, 91.671, 95.415, 106.970, 109.694, 111.837, 115.897, 117.411, 119.913, 121.824, 123.812, 124.484, 129.169, 132.782, 138.616, 142.130, 149.675, 153.959, 156.897, 161.228, 161.783, 164.787, 180.856, 181.061, 192.247, 197.207, 210.967, 211.409, 214.147, 222.093, 222.592, 225.441, 228.995, 231.622, 237.553, 241.618, 242.805, 244.575, 244.753, 244.823, 247.148.

»Domoljubni pevca«, zbirka ljudstvu pri- ljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vprašanja in odgovori.

P. N. v P. Mati ima pravico terjati od brata prevzemno svoto za nas. Ali imam jaz sam tudi pravico? — Kakor je prevzemna pogodba. Najbrže ne, ampak sedaj samo mati lahko zahteva, ker še ni deljeno na vas, vi pa šele po materini smrti. Ako res potrebujete, naj si mati denar oskrbi in vam da. Stroške vknjižbe pa morate sami plačati, ker gotovo ni v pogodbi, da jih za vas ona plača.

H. R. v L. Pri neki bančni družbi sem kupil srečke, plačal, sedaj ni ne duha in ne sluha. — Ker je dotična bančna družba v Sloveniji, boste uspeli, ako jo potom odvetnika opomnite na izpolnitev dogovora ali vrnitev denarja. Imeti pa morate potrdila!

H. P. v K. Ali moram za šoferja imeti meščansko šolo? — Ne, pač pa morate delati šoferski izpit, prijavite se, ko boste znali voziti, na srezkem načelstvu. Učite se lahko privatno, kjer hočete. Tudi za železniško službo se ne zahteva meščanskošolska izobrazba.

S. K. v R. S. Ali zakupnik soli res mora oddajati sol trgovcem v originalnih vrečah, ki so drage? — Da. Če so drage, ni njegova krivda, ako ne računa več, kot je določeno.

P. H. v L. V koledarju leta 1902 čitam o neki rastlini zoper jetiko. Kakšna je ta rastlina? — Je gotovo tudi tam popisana. Je to mala skalna praprota, ki raste na starih zidovih iz ometa. Kuha se jo kot navaden lipov čaj. Ima snovi, ki zaapnenijo rane v pljučih, da se jetika zatle.

A. M. v L. Ali je žena dolžna plačati dolgove za možem? — Pri vas to vprašanje ne pride v poštev, ampak samo to, da ste poravnali na sodišču podpisali, če tudi iz nevednosti, ter jo morate sedaj izpolniti. To da je vse od žene, vas ne oprosti od plačila, ker vam lahko zarubi, kar nosite seboj, denar, uro itd.

M. T. v Petersdorfu, Ali še izhajajo Mohorjeve knjige v Sloveniji, kakor pred 10 leti, ko sem bil še doma? — Še izhajajo. Pišite v Celje, kjer ima sedaj Mohorjeva družba svoj sedež. Sporočite ji, kako bi se dalo v vašem kraju med izseljenci razširiti dobro knjigo.

O. J. v Št. J. Ali mi sosed lahko zaračuna pot preko mojega sveta, kjer sem dosedaj zastoj vozil? — Predvsem gre za to, ali je tista pot bila vsaj 30 let v rabi. Ako da, vam jo mora brezplačno pustiti tudi v bodoče. Ako ne, imate še eno sredstvo, da namreč do svoje hiše ne morete z glavne ceste drugače kot po njegovem svetu. En dohod pa vam brezpogojno gre, posebno ker ste kupili posestvo s tem dohodom in vam dohoda ni branil dolgo let. Prodaja posestva ne prekine zastaranja. Sosedu le povejte, da stori edino pametno, da pusti voziti. Poglejte v zemljiško knjigo, morate je pot tudi uknjižena v korist vašega posestva, če ne, dokažite, da je bila kupljena. Dvakrat se iste stvari ne prodaja, razen če je v pogodbi, da velja samo za takratnega lastnika.

K. A. v G. Ali vrane lahko streljam? — Lahko, za te se noben lovec ne piplje.

H. P. v L. Dobil sem nalog, plačati vojnico za vsa leta nazaj. Sem revež, nimam ničesar. Kaj naj storim? — Kaznovani ne boste, ako ne morete plačati, ker davek plača le tisti, ki ga more. Pustite, da pridejo rubiti, videli bodo, da nimate nič, pa bodo šli. V zapor vas za to, ker nimate nič, vendar ne bodo dali!

K. J. v V. Ali se letos še vrši kako romanje na Brezje s polovično vožnjo? — Kolikor je nam znano, ne. Je že pozen čas za to.

Ladje brez posadke.

Naloga dveh rušilcev.

Po sklepu mednarodne morske konference sta poslali ameriška vlada križarko »Seneca« in angleška vlada torpedni rušilec »Terror« v vsa morja zemeljske oble z nalogo, katero sta ti dve ladji te dni srečno dovoršili. Vojni ladji sta dobili nalogo, preiskati vsa morja in poiskati vse zapuščene in pokvarjene ladje, ki plavajo po morju. Nihče skoraj ne ve, koliko tisoč takih ladij, ki so podobne res ladjam strahov, plove po morju sem in tja. Vse te ladje gonijo vetrovi, kakor se jim za- hoče, drugič pa jih zagrabijo morski tokovi, tako da te ladje kljub počasni vožnji v teku let napravijo silno dolge vožnje. Te ladje, ki ne vozijo v nobeni smeri in katere čestokrat križajo znana paroplovna pota po morju, postanejo lahko morskemu prometu prav nevarne.

Angleška vojna ladja je dobila nalogo, naj očisti Atlantski ocean pred temi ladijskimi mrličji. Ameriška vojna ladja pa je dobila isto nalogo za Tiho morje.

Jadrnica, ki je blodila 80 let.

Povod za ta sklep je dala nesreča, ki jo je povzročila zapuščena ladja, ki je ena najstarejših takih vagabundov na morju. Izkušeni mornarji poznajo precej takih ladij, saj jih včasih na svojih voznjah tudi srečajo. Tako je n. pr. l. 1848 zašla velika mehikanska jadrnica »Silicos« v tajfun, ki je bil tako silen, da je jadrnici skoraj v trenutku odtrgal vsa jadra. Mornarji jadrnice so se k sreči mogli rešiti v čolnih. Zapuščena jadrnica brez jaborov in jader pa je blodila po vseh morjih, 80 let je plavala po oceanih in nešteto krat so jo videli parniki najrazličnejših držav. V mesecu decembru leta 1929 pa je zadel v to zapuščeno ladjo ameriški potniški parnik. Bila je megla in noč in ker na zapuščeni ladji ni bilo žive duše, seveda nihče ni mogel z nje odgovoriti na rog, s katerim so trobili na parniku zato, da ne bi zadeli v kako ladjo, ki bi jim plula nasproti. Udarci je bil tako strašen, da je ameriška potniška ladja »McKinley« dobila velikansko luknjo v stransko steno. Le z največjim naporom so mornarji zamašili luknjo in tako obdržali pokvarjeni parnik na vodi. Takoj po tej nesreči je začel zasledovati to ladjo strahov ameriški torpedni rušilec. Toda morski tok jo je odnesel neznano kam in radi tega je morska konferenca napovedala vojno vsem takim zapuščenim ladjam.

15krat v vseh morjih sveta.

Druga taka znana ladja strahov je jadrnica s tremi jabori »W. G. Sargent«, ki je plula leta 1891, naložena z dragocenim lesom, v Evropo. Sedem let ni bilo o tej ladji glasu, ko so jo prvič zapazili na morju v bližini Nove Zelandije. Počasi in brez najmanjšega glasu je plavala zapuščena ladja, ki jo je nosil morski tok, glavni jabor je bil odlomljen in ležal postrani čez krov. Od vseh jader ni ostala niti ena majhna cunjica. Noben človek se ni pokazal na tej ladji in od takrat so za-

pazili na morju to še 70krat v vseh morjih sveta, tako v bližini Avstralije, Indije, Japonske, Severne in Južne Amerike in Afrike. Po ceni vah starih in izkušenih mornarjev so morski tokovi to ladjo nesli že najmanj 15krat okrog in okrog sveta.

Morski strah.

Strahoten doživljaj pa so imeli mornarji brazilskega tovornega parnika »Jason« v Karibskem morju. Njihove-mu parniku je priplavala počasi nasproti čudna ladja, ki je bila pobarvana s čisto črno barvo. Iz stranskih odprtih v steni so štrlele cevi topov. Nikjer niso mogli najti nobenega napisa, z ladje pa ni bilo čuti najmanjšega glasu. — Ker je še danes mnogo mornarjev praznovernih, so bili skoraj vsi v trenutku prepričani, da jim pluje naproti »večni mornar«. Kapitan pa je šel z nekaj mornarji v majhen motorni čoln in se peljal do pokvarjene ladje. Na tleh največje kabine so našli v zapuščeni ladji tri okostja in več revolverjev, iz katerih je bila izstreljena zadnja municija. Na ladji niso našli nobenih papirjev ali vrednosti. Kapitan je sklepal, da so najbrž našli preostanke roparske ladje, ki je svojčas plenila v kitajskih in malajskih vodah. Z vsega, kar so videli na ladji, so sklepali, da so se mornarji roparske ladje uprli svojim vodjem, jih pobili in s plenom zapustili ladjo.

Srečna najdba.

Bolj prijetno srečanje pa je doživel v poletju leta 1929 L. Warren, kapitan ribiškega parnika v bližini zahodne obale Grönlandije. Srečal je zapuščen nizozemski parnik, ki je bil na tovarjen s samimi poljedelskimi stroji. Dal je privezati zapuščeno ladjo ob svoj parnik in jo pripeljal nazaj na Nizozemsko, kjer je dobil izplačano najdenino 20.000 nizozemskih goldinarjev. Po poročilih o nesreči, ki je zadela ta parnik, so sklepali, da je ta ladja zašla v orkan, nakar je moštvo zapustilo ogroženo ladjo. Vihar je prevrnil vse reševalne čolne, mornarji so vsi utonili, ladja sama pa je srečno prestala vihar.

Uničevanje teh ladij ni bilo lahko. Ker plovejo te ladje toliko let po morju, okamene vsi leseni deli v vodi, ki postanejo tako trdni, da jih ni mogoče uničiti niti z ognjem, niti z dinamitom. Vojni ladji sta vse te ladje torpedirali in edino to je zaleгло, da so se zapuščene ladje potopile.

Raznoterosti.

Ognjenik, ki ima v žrelu ledenik. — Ruska znanstvena ekspedicija, ki je raziskovala pogorja v Armeniji, je odkrila ledenik v žrelu ugaslega ognjenika. Kljub temu, da se zdi ta vest neresnična, je to vendar le resnica in 5000 metrov visoki ugasli ognjenik Alages v Armeniji ima v svojem žrelu močilen ledenik. To bo kropa, če začne ognjenik zopet bruhati.

Trgovanje z mumijami. Mumija je balzamirano človeško truplo, ki se oetij. Znale so nam pred

Vsem cenj. naročnikom,

katerim je potekla naročnina, smo priložili danes položnice ter prosimo, da kmalu obnovijo naročnino, ker drugače smo primorani, jim ustaviti list. »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din, in za četrt leta 9 Din. — Upravništvo.

vsem mumije staroegipčanskih faraonov, ki so ostale dobro ohranjene do danes in jih je videti po muzejih. Kraljev pa niso balzamirali samo Egipčani, ampak še drugi narodi in med temi tudi Indijanci v osrednji in južni Ameriki. Po južnoameriški republiki Čile se raztezajo puščave, ki so na debelo pokrite s salpetrom, ki je znan kot umetno gnojilo po celem svetu. Salpetrova puščava v Čile je Atacama, ki leži 130 km od mesta Antofagasta dalje v notrajnost. Imenovana puščava je znamenita po staroindijanskih grobovih, katerih je tamkaj vse polno. Indijanskih glavarjev po smrti v Čile ni bilo treba balzamirati, ampak sta izvršila ta posel narava in salpeter. Umrlega poglavarja so odnesli v puščavo, skopali v salpeter jamo in vanj položili mrtveca v čepeči legi. Poleg njega so privezali živo vdovo, oba zasuli, plesali običajne posmrtné plese in se vrnili zopet v svoje rodovitne kraje. Na ta način je nastalo po puščavi Atacama vse polno od daleč vidnih gričkov, ki so sto- in stoletja stari grobovi, v katerih je najti dobro ohranjene mumije indijanskih poglavarjev in njihovih živo zakopanih žen. Na ženskih obrazih je še danes čitati strah in grozo, ki sta razjedala žrtev, dokler se ni zadušila pod plastjo salpetra. Egipčanskih mumij že skoro ni več, ker so že vse izkopane, pa so se vrgli razni spekulanti na trgovanje s čilskimi mumijami. Ker se je trgovina čilskih mumij potom prekupcev na muzeje in bogatejše Amerikance ter Angleže preveč razpasla, je čilska vlada strogo zabranila, brez njenega dovoljenja se dotakniti indijanskega groba v Atacama puščavi. Kljub prepovedi in zastraženju pa staroindijanske mumije nimajo miru. Med smrtnimi nevarnostmi vedno izkopavajo in premetavajo puščavske gričke črnici in Kitajci, ki zaslužijo z najdenimi mumijami več, kakor če bi kopali zlato. Po čilskih puščavah je danes dobičkanosna kupčija z mumijami kljub spremstvu nešteti smrtni nevarnosti v polnem cvetju.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Volitve v parlament so se vršile zadnje nedeljo na Grškem. Izidi še niso ugotovljeni, a razglašajo, da so dobili liberalci (Venizelos) 110, ljudska stranka 90 mandatov, ostalih 50 še ni razdeljenih.

Prva seja 13. zasedanja skupščine Društva narodov je bila otvorjena dne 25. septembra. Za predsednika je bil izvoljen grški zastopnik Politis.

Vodja indijskih nacionalistov Ghandi je nehal z gladovanjem, ker je angleška vlada odobrila zahteve in dogovore nacionalistov.

Smrtna žrtev. V soboto dne 24. septembra sta se kar z noži obklala 18letna Klamershek in Toplak pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Toplak je izkervavel vsled sunka v vrat.

Kozolec je pogorel dne 24. septembra zvečer posestniku Francu Stuhcu v Hrastju pri Ljutomeru.

Z zdrobljeno lobanjo so prepeljali dne 25. septembra v mariborsko bolnico 18letnega delavca Avg. Reiha iz Marenberga. Pri cikusu v Mariboru je gledal vrteči se »ringelšpil« in hotel pobrati na dohodnih deskah 1 dinar. Železni sedež vrtuljaka ga je zadel v glavo, da mu je prebil lobanjo.

Umrli je župan občine Čermlešak pri Št. Rupertu v Slov. goricah, posestnik g. Jožef Voglar.

Za novega primarija na kirurški oddelku bolnice v Mariboru je imenovan mesto v Ljubljano prestavljenega g. dr. Černiča — g. dr. Vladimir Brezovnik, doma iz Vojnika, a je bil dosedaj kirurg v Beogradu.

Prosvetno društvo Hoče priredi v nedeljo dne 2. oktobra, ob treh popoldne pri Št. Janžu na Dravskem polju krasno komedijo »Babilon«. Sodeluje tudi številni tamburaški zbor našega hočkega Prosvetnega društva.

Št. Janž pri Velenju. Dne 9. oktobra se dopoldne blagoslovi nova Slomškova dvorana, popoldan ob pol treh pa je v njej prva Slomškova proslava skupno z obhajanjem 20letnice slovenskega katoliškega izobraževalnega društva.

Zgornja Polskava. Naše izobraževalno društvo »Skala« priredi s cerkvenim pevskim zborom v nedeljo dne 2. oktobra Slomškovo proslavo.

Lepo perilo je ponos vsake gospodinje. Dobro platno se dobi zelo poceni pri Stermecki v Celju.

SADJARJI! Brez denarja vam je mogoče, nabaviti si samodelne sadne škropilnice. — Prevzamem v zameno jabolka. Pojasnila pri J. Videmšek, Maribor, Koroščeva ul. 36. 914

Zlatomašnik J. Ilešič†

V torek dne 27. septembra predpoldne je umrl po kratki bolezni v Mariboru g. zlatomašnik in upokojeni župnik Jožef Ilešič. Rojen je bil dne 9. 3. 1859 pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Posvečen je bil 16. 7. 1882. Po daljšem službovanju v dušnem pastirstvu je bil upokojen kot župnik pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah. Med vojno je prišel za upravnika »Slovenskega Gospodarja« v Maribor, kjer je bil kot nad vse vesten in požrtvovalen delavec do svoje smrti. Blagopokojni je bil vesele narave, visoko naobražen ter načitan. Letos je obhajal čisto na tihem na Brezjah zlato mašo. Blagega zlatomašnika ohranimo v blagem in hvaležnem spominu in ne zabimo nanj pri najsvetejši daritvi in v molitvah!

Za našo deco.

Čarobna lutka.

(Dalje.)

»Ali hočete v cirkus, da vidite borbo medvedov?« je vprašal Petra zelo lepo oblečen mladenič. »Zdi se mi, da bo to jako zanimivo. Pa, nazadnje, tu bo mnogo visoke gospode, med kakršno spadate tudi Vi.«

»Ne vem, kje je cirkus«, je odgovoril Peter.

»Jaz pa vem, kje je«, je menil tujec. »Zelo drago bi mi bilo, če bi smel tja spremiti tako velikega gospoda.«

Peter je bil kar blažen od sreče, da uživa pri mladeniču toliko ugleda. Žal mu je bilo, da ni bilo blizu sosedov in da ne vidijo, kakega spremeljvalca ima. Pač lep spremeljvalec! Tisti lepo oblečeni mladenič je bil neki lopov, ki je takoj spoznal, da bo lahko prevariti Petra. Ko sta stala pred cirkusom, je mladenič iskal svoj denar po vseh žepih in je na videz v zadregi izjavil, da je pozabil mošnjo doma in da sedaj ne more plačati vstopnice. Seveda je bilo Petru milo, da je mogel posoditi en zlatnik tako uglednemu mladeniču. Sedla sta na najdražji mesti. Predstava je bila zanimiva. Ali ob koncu, ko so se ljudje že začeli razhajati, se je nekdo prirnil baš do Petra in njegovega druga. »Tu je ta lopov!« je

Sluge so sedaj privlekli oba pred medveda, ki je bil privezan na kol. Uboga žival, katero so mučili že ves čas, je mislila, da jo hočeta mučiti še ta dva, zato je renčoč prišla Petra med svoje šape. Njegova dragocena obleka je zelo trpela. Tovarišu se je godilo enako. Oba sta bila videti napol smešna in na pol sta zbujala sočutje.

»Pustite ju sedaj«, je rekel nekdo, ki je bil videti, da je važna osebnost. »Za svoja slaba dejanja sta kaznovana dovolj.«

Sluga je odvedel oba do izhoda, nato je še enega in drugega prav pošteno udaril s palico, pa jima je rekel: »Ne dajta, da vaju tu še enkrat vidimo; kajti potem bo še hujše.«

Petrov tovariš je zbežal, kar so ga noge nesle, Peter pa je odšel ves potrzan, zbit in ponižan domov. Za njim je šla cela truma radovednih ljudi, ki so uživali v njegovi nesreči.

Potekel je cel teden od tega nesrečnega dogodka. Peter se je tako sramoval, da ni hotel iz hiše. Misli je, da vedo vsi ljudje za njegovo sramoto in da ga bodo zasmehovali. Anton, ki je bil dobrega srca, je hotel tolažiti svojega sosedu in je sklenil, da ga bo posetil. Odprl je vrata Petrove delavnice. Kako se je začudil, ko je videl Petra s sekiro v roki, kako je hotel sesekati na drobne kosce lepo, črno lutko, oblečeno kakor indijsko princesinjo. Pa vse zaman! Lutka je bila zelo trda in nenavadno velika, ker sta bili tudi Petrova mržnja in zavist napram Antonu porastli po onem dogodku v cirkusu. Ves teden se je bil Peter zaprl in ni imel drugega društva kakor čarobno lutko. Pa tudi ona mu je postala tako nezno, da jo je hotel sesekati in potem sežgati. To pa ni bilo tako lahko delo, ker je bila lutka vilinski dar in je zato ni bilo mogoče uničiti.

»Dober dan, Peter!« je pozdravil Anton, pa mu je podal roko. »To je baš krasno izdelana lutka! Kaj takega še nisem nikoli videl. Saj je vendar ne misliš uporabiti za gorivo?«

Peter je zamrmral: »Čemu mi bo? Nihče ne želi take lutke, ker je črna, otroci pa so glupi in se je boje.«

Dalje sledi.

zaklical ter prijel Petrovega tovariša za obleko. »Ta tu pa je njegov prijatelj!« je zaklical nekdo drug in je prijel še Petra.

Medvedek.

(Povest v slikah.)

51. Miško beži na konju.

Živko je tekel liki strela. Ko pribriži do konča pašnika, postoji pred vrati in pravi: »Jaz ne smem dalje, gospodar mi ne dovoli, da bi zapustil pašnik.« Miško smukne s konja ter se mu zahvaljuje, gladeč ga po glavi.

52. Orjak in lisjak.

Orjak je besnel od jeze, ker mu je ušel Miško na konju. Sreča starega lisjaka Zvitega ter ga vpraša: »Si li videl malega Miška? — »Oh, ne«, odgovori stari Zviti. »Ako bi ga bil videl, bi že bil davno raztrgan.«

Dalje sledi.

Višje povelje.

V šolo pride nadzornik. Učiteljica mu ponudi stol, nadzornik ga vzame, ker pa ni v razredu drugega stola, pokliče fantka iz prve klopi, pa mu reče: »Ti, mali, idi v zborovalnico in prinesi za gospodično drug stol!«

Fantek je nekaj časa premišljeval, potem pa se je obrnil do učiteljice z besedami:

Gospodična, tale tu mi je rekel, naj grem v zborovalnico postol. Ali moram res iti?«

Pametno.

Trije fantki hodijo po dežju domov in se pogovarjajo, kaj bo kdo izmed njih postal. Prvi je hotel postati minister, drugi pa general. Tretji je pogledal proti nebu in je menil: »Jaz pa bom prodajalec dežnikov.«

Pomoč.

Mihca so poslali v lekarno po zdravilo za mater. Lekarnar mu izroči stekleničico z zdravilom, mali pa položi na mizo denar.

Lekarnar: »En dinar je premalo.« —

Mihca: »Pa odpijte za toliko!«

Izguba.

Gospod (na cesti): »Ti, fantek, zakaj se pa toliko jočeš?«

Fantek: »Izgubil sem dinar.«

Gospod: »No, nič za to, tu imaš drugega.«

Fantek se joče le še hujše.

Gospod: »Kaj pa je sedaj?«

Fantek: »Zdaj mi je še hujše, ker ne najdem svojega dinarja, kajti potem bi bil tale moj.«

Dobro mišljeno.

Deček: »Kupite preste, kupite preste!«

Bančni ravnatelj: »Bi kupil, pa nimam drobiža.«

Deček: »No, pa mi plačate jutri.«

Bančni ravnatelj: »Kaj pa, če bi ponoči umrl?«

Deček: »Tudi ne bi bilo velike škode.«

Nova knjiga.

»Slomšek naš duhovni vrtnar« je naslov knjižici, ki je pravkar izšla. Napisal jo je Etbin Bojc, založila Leonova družba v Ljubljani. Dobi se že tudi v Mariboru v knjigar nah Tiskarne sv. Cirila za ceno 12 dinarjev. Knjižica bo dobro služila vsem, ki se za Slomška zanimajo zlasti iz vzgojnega, a tudi iz osebnostnega stališča. Knjigo toplo priporočamo!

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 120. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Kolarski vajenec z vso oskrbo in obleko v hiši se sprejme takoj pri Brus Martinu, Zg. Breg, Ptuj. 1076

Izjava. Podpisani naznanjam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih delal moj brat Ivan. — Krumpak Franc, Kamnica. 1077

Sode nove hrastove, 10—15 hl vsebine, liter 1 Din izdeluje Pavel Ledinek, sodar, Maribor, Gozdna ulica 6. 1060

Zavarovanje proti požaru in za življenje ter nezgodo posreduje zastopstvo »Feniks«, agentura Pichler, Ptuj, Vošnjakova ul. 1055

Hiša z špecerijsko trgovino z letnim prometom 300.000 Din pri Mariboru se ugodno proda ali v najem odda. Naslov v upravi lista. 1079

Vajenca sprejme Martin Mlakar, čevljar, Apače, Sv. Lovrenc na Dravskem polju. 1070

Brezobrestna posojila za odkup dolga, nakup in zidavo podeljuje: »Kreditna Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. Sprejema zastopnike. 980

Javna zahvala! Podpisana Josipina Senekovič, posestnica na Pobrežju pri Mariboru, Stan-ko Vrazova ulica št. 8, se tem potom javno zahvaljujem Splošnemu vzajemnemu podpornemu in kreditnemu društvu, r. z. z o. z. v Mariboru, Rotovski trg 8/I, da mi je po nagli smrti mojega ljubega očeta Simona Pleteršeka, posestnika v Zrkovcih, izplačalo lepo podporo, dasi je bil le kratek čas zavarovan za posmrtnino. Omenjeno, človekoljubno društvo priporočam vsakomu najtopleje. V Pobrežju pri Mariboru, dne 24. septembra 1932. Josipina Senekovič l. r., rojena Pleteršek. 1074

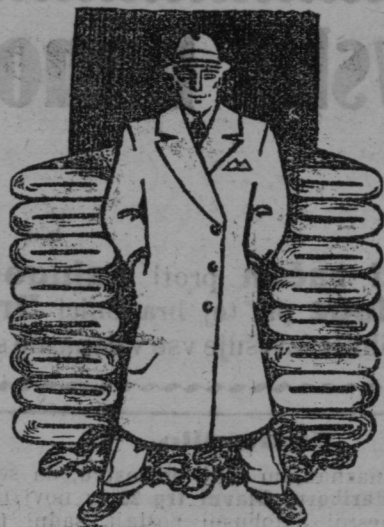
Zahvala.

Ob svoji 70letnici sem prejela tako številne čestitke, da se morem vsem zahvaliti samo potom časopisa. Blagovolite sprejeti mojo zahvalo, ki je tako iskrena kot vaša voščila. 1075

Sv. Marjeta pri Moškajncih,
dne 24. septembra 1932.

Terezija Murk.

Inserirajte!

Predno si nabavite obleko, pišite trg. domu Stermecki po nove vzorce in prihranili si boste mnogo denarja ter bodete dobro in moderno oblečeni. Sukno, kamgarn, ševjot in duble meter po Din 40.—, 48.—, 60.— in finejše.

Trgovski dom Stermecki

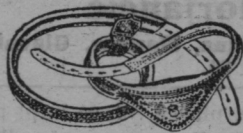
Celje št. 24.

Vzorci in bogato ilustrirani cenik zastonj!

Širite „Slov. Gospodarja“

Kilne pasove

(Bruchbänder)

tudi za najhujše kile, trebušni pasovi, gumijaste nogavice, umetne noge in roke itd. najceneje pri trvdki

Ivan Fric, bandažist Celje

za farno cerkvijo. 317

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrletno 9 Din.

Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica šte. 46, bo dne 12. oktobra 1932. Efektna dražba od 9. do 12. ure dopoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure (popoldne).

Uprava Slovenskega gospodarja naznanja, da je njen dolgoletni upravnik velečastiti gospod

JOŽEF ILEŠIČ

zlatomašnik in župnik v. p.

danes, ob 9. uri dopoldne po kratki, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v četrtek ob 15. uri na frančiškansko župno pokopališče.

Sveća maša zadušnica bo v petek ob 7. uri v frančiškanski župni cerkvi.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev!

Maribor, 27. septembra 1932.

Uprava Slovenskega Gospodarja.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Sodar za kletarske posle se takoj sprejme. Pismene ponudbe poslati na Fric Zemljic v Ljutomeru. 1067

Pošteno služkinjo k enemu otroku, katera zna opravljati vsa hišna dela ter nekoliko kuhati, sprejme takoj mirna družina. Vprašati je v trgovini Franjo Steinbauer, Kapela pri Račencih. 1068

Posestvo 1 orala, zidana, dvostanovanjska hiša, električna luč, voda v kuhinji, v trgu Muta ob Dravi na prodaj. Cena 65.000 Din, potreben kapital 58.000 Din. Poizve se pri lastniku Ignacu Jevšenak, krojač, Slovenske Konjice. 1071

Proda se nova hiša z gospodarskim poslopjem, 1 oral zemlje, za 24.000 Din. A. Kolednik, Strazgojci 26, Pragersko. 1072

Praktični posamezni pouk v strojepisju, stenografiji, knjigovodstvu, korespondenci. Razmnoževanje in strojepisna dela. Svetlobno prerišavanje. Zahtevajte prospekt. — Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 1032

Kupim takoj dva mlada bika do 800 kg marjadvorske pasme, že licencovana, če mogoče vprežna. Pesek, Dol. Počehova št. 15, p. Pesnica. 1061

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU
ki mi je po smrti mojega očeta g. **Franca Vidoviča** izplačala pripadajočo podporo hitro in točno, se najpristraneje zahvaljujem in priporočam to prekristno društvo vsakomur v takojšen pristop. Maribor, dne 5. septembra 1932. 1071
Antonija Turin.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril v **Mariboru, Glavni trg 23** (v novi palači pri mestni avtobusni postaji, sadni trg za vozove) 1050

trgovino z elektrotehničnimi potrebščinami.

V zalogi: vsakovrstne žarnice, svetilne priprave, likalniki, kuhinjski aparati, motorji, razen inštalacijski material, žice. — Radioaparati in pritikline.

Z dobrim materialom, nizkimi cenami in solidno posrežbo si hočem pridobiti Vaše zaupanje.

Karol Florjančič

elektrotehnična trgovina, Maribor, Glavni trg 23.

Zimsko blago za obleke, plašče itd. se kupi po cenah v 1011

Trpinovem Bazarju

Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

Za pojasnila se obračajte na naše krajevne poverjenike ter v Celju na Podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, v Mariboru na glavni zastop Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica 10. Posmrtninski oddelek »Karitas« sprejema v zavarovanje zdrave od 7 do 80 let stare osebe. 812

**Dobro blago,
zdravo blago,
mnogo blaga**

pridelate, če gnojite z

„Nitrofoskalom - Ruše“

Ozimnim žitom gnojite v jeseni pred setvijo 150—200 kg na 1 k. jutro.

Travnike gnojite z 1051

„apnenim dušikom“

v jeseni ali pozimi 150-200 kg na 1 k. jutro.

Društva sv. Ane

(Marijanske kongregacije za žene) imajo zdaj edini in najboljši pripomoček v molitveniku:

Sveťa mati Ana.

Cene od 32 do 52 Din. — Pet različnih vezav.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

**Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju**

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poročila ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.